

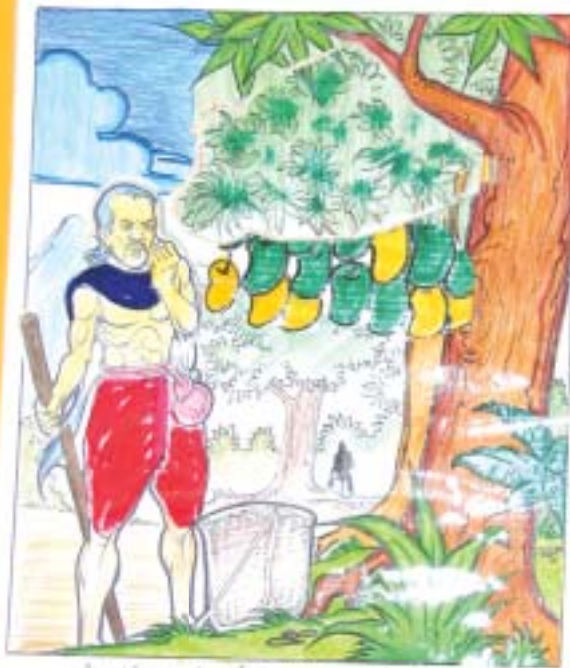

วันที่ 2 ฉบับที่ 5 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2550

คุณธรรม

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

อุทุมพร มุลพร
สุดยอดครูภูมิปัญญาไทย
ผู้ทำให้ส้มโอมัลติมีเดียเป็นเรื่องชิวๆ

ในสมัยก่อนคนส่วนใหญ่จะปลูกส้มโอมัลติมีเดียไว้หน้าบ้าน
และจะปลูกไว้หน้าบ้านคนที่มีฐานะดี ถ้าบ้านไหนปลูก
ส้มโอมัลติมีเดียเยอะๆ คนในหมู่บ้านก็จะไปขโมย
ส้มโอมัลติมีเดียไปกินกันหมด

วิทย์บุษณ

สื่อสร้างความเข้มแข็งชุมชน

ชุมชนเข้มแข็ง

แบบไหน? ที่เหมาะกับไทย

เล่มชนเข็มเข็บ

หน้าร้อนปีนี้ คุณจะร้อนรุ่มยิ่งกว่าปีก่อนๆ มาคลายร้อนกันด้วยเรื่องราวดี ๆ ที่อ่านแล้วมีแต่ความอิ่มเอมใจกันดีกว่าค่ะ

เริ่มด้วยคอลัมน์ “เรียนรู้จากพ่อ” ฉบับนี้ว่าด้วยเรื่องของ “พระมหาชนก” บทพระราชนิพนธ์ที่เปี่ยมด้วยธรรมรส สอดแทรกคุณธรรมหลากหลาย ทั้งเรื่องความเพียร ความสามัคคี ความใฝ่รู้ ที่ทรงสอนประชาชนของพระองค์ทางอ้อมอย่างลึกซึ้ง เสริมแล้วมารู้จักกับหนึ่งในร้อยประจำฉบับนี้ ครูอุทุมพร มุลพรม ครูภูมิปัญญาไทยดีเด่นจากการสอนวิชาพระพุทธศาสนาด้วย “ภาพหนังกระดาษ” จนโด่งดังไปทั่วประเทศ

สัมผัสสิทธิพลที่น่าทึ่งของสื่อวิทยุชุมชนในคอลัมน์สื่อสีขาว ต่อด้วยชุมชนเข้มแข็งแบบไหน? ที่เหมาะกับไทยในยุคขยายดอกทศวรรษ ที่จะพาคุณผู้อ่านไปรู้จักกับชุมชนเข้มแข็งทั่วโลก และทั่วไทย ต่อด้วยเด็ก ๆ ที่ทำโครงการแผนที่คนดีในชุมชนของตนเอง ได้อย่างน่ารัก ในคอลัมน์เด็กไทยไผ่ดี

ทั้งหมดนี้ก็จะทำให้คุณผู้อ่านลิ้มความรื่นเริงได้พักใหญ่ ๆ ทีเดียว
พบกันใหม่ฉบับหน้าค่ะ

บรรณาธิการ

สารบัญ

- 2 ยินดีต้อนรับ : ชุมชนเข้มแข็ง
- 3 เรียนรู้จากพ่อ : “พระมหาชนก”
คำสอนพ่อในหนังสือที่ทรงรัก
- 6 เรื่องเล่าข่าวดี
- 8 ต่อสายตรง
- 10 จุดประกาย : คุณธรรม
และจริยธรรมทางการเมือง
- 14 เจาะใจขยายผล : เมื่อครู-นักเรียนเข้าค่ายศาสนสัมพันธ์
ก่อนขยายผลทั่วประเทศ
- 18 หนึ่งในร้อย : อุทุมพร มุลพรม
สุดยอดครู ภูมิปัญญาไทย
- 22 สื่อสีขาว : วิทยุชุมชน
สื่อสร้างความเข้มแข็งชุมชน
- 24 คุณยายดอกทศวรรษ : ชุมชนเข้มแข็ง
แบบไหน? ที่เหมาะกับไทย
- 26 สดจากพื้นที่ : บวชนภรรษาคฤศรอ่อน
แบบพอเพียงที่วัดโพธิ์คีรี
- 27 สนุกกับน้องดี-เดียว
- 28 ปฏิทินคุณธรรม
- 29 คุยกับบ.ก.
- 30 เด็กไทยไผ่ดี : สอนเด็กให้ค้นหาความดี
- 32 แผนที่ความดี : ด.ต.สมศักดิ์ บุญรัตน์
ครูตำรวจข้างถนน (ตัวจริง)

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

อ.ไพฑูริย์ วัฒนศิริธรรม
อ.นราทิพย์ พุ่มทรัพย์
แก้ว วิฑูรย์เกียรติ

กองบรรณาธิการ

อังคณา เชาวน์วัฒนาพานิช	ประมวณ บุญมา
วิไลวรรณ ถักไทย	ณัฐกฤตา หิรัญสุข
ศศิธร เล็กสุขศรี	สุชาดา นกอยู่
วิมล ผิวอ่อน	ศรีวิไล นวลขาว
ประกอบ นวลขาว	ศิริวรรณ ดวงกลมไพฑูริย์
สมชาย มนต์ศรีศักดิ์	วันวิสาข์ รอดเจริญ
พงศธร ไชยงค์	บดินทร์ วรวิสุ
ณัฐบุรณจ เดชวิริยะชาติ	อนุสรณ์ ปัทมะสังข์
ปรีณธร บุญเนตร	อมรรัตน์ อีรสรพรเพญ
ครรชิต ปิตะภา	พิพัฒน์ เพชรจิโรจน์
วชิราวุธ ชวงษ์วาน	รัตใจ เปี้ยแก้ว
สุพมาล มลิวัลย์	นิพล ธนัญญา
วรลักษณ์ สุขสละ	

จัดทำต้นฉบับ ออกแบบ จัดพิมพ์

บริษัท สไตลครีเอทีฟแฮส จำกัด
โทร. 0 2945 8051-6 โทรสาร 0 2945 8057
E-mail : stylecreative@yahoo.com

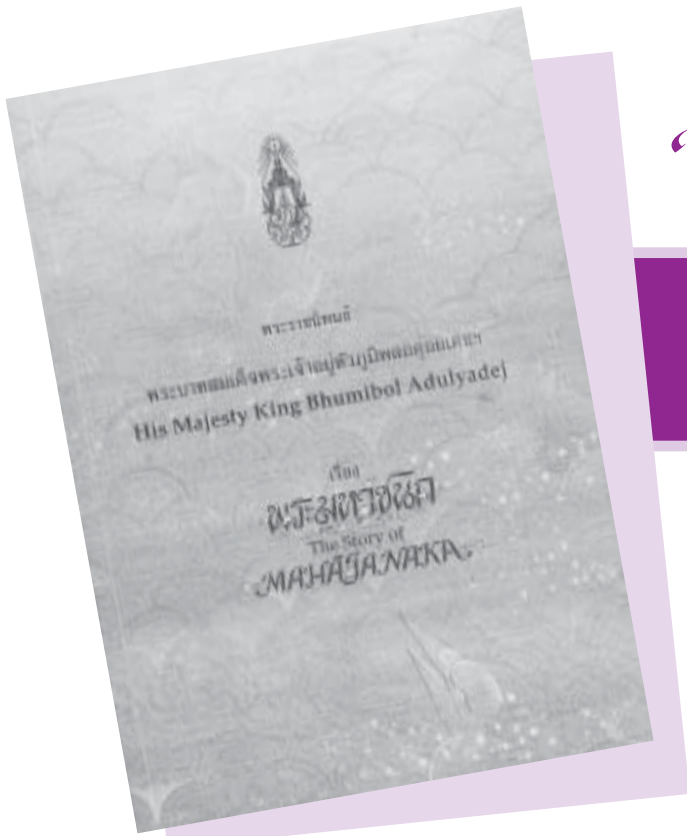
ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม)
เลขที่ 69/16-17 อาคารวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล (CMMU)
ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0 2644 9900 โทรสาร 0 2644 4901-2
www.moralcenter.or.th

*ข้อเขียนในวารสารนี้เป็นทัศนะส่วนตัวของผู้เขียน
ศูนย์คุณธรรมไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป

“พระมหาชนก”

คำสอนพ่อ ในหนังสือที่ทรงรัก

พระมหาชนก ที่ในหลวงของเราทรงพระราชทานด้วย เป็นหนังสือที่ทรงรัก ทรงพระราชทานจากนิทานชาดกเรื่อง พระเจ้าสิบชาติ หรือ “ทศชาติชาดก” อันเป็นช่วง 10 ชาตีสสุดท้ายที่ทรงสั่งสมบารมีมาก่อนเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระมหาชนกเป็นชาติที่ 2 ชาตินี้เป็นเรื่อง **ความเพียรของพระมหาชนก** ผู้ไม่ท้อถอย ไม่เกียจคร้าน ไม่บกพร่อง ไม่อ่อนแอ เป็นความเพียรที่สะท้อนถึงความกล้าหาญ กล้ากระทำในสิ่งที่ถูก ที่ควร ที่ชอบธรรม เพื่อความผาสุกของประชาราษฎร์

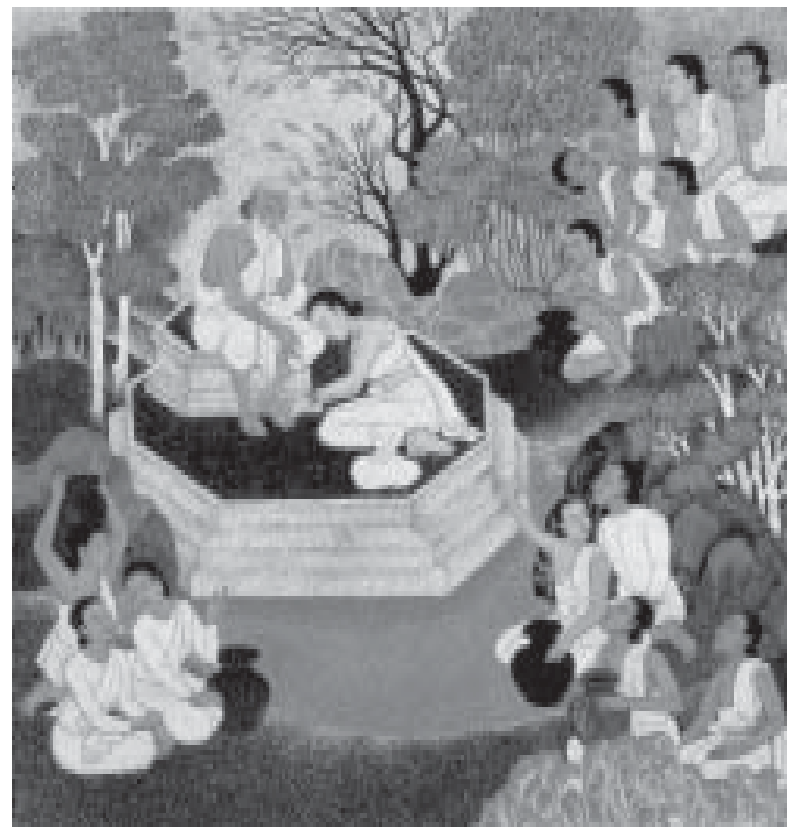
พระราชทานเรื่อง “พระมหาชนก” เป็นหนังสือขนาดกำลังเหมาะแก่การอ่าน ประกอบด้วยพระราชทานถึง 3 ภาษา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และอักษรเทวนาครี กำนับคาถาบาลีทุกคาถา ได้รับการเผยแพร่ใน 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) วรรณกรรม (ปกแข็งและปกอ่อน) 2) หนังสือการ์ตูน 3) ภาพยนตร์การ์ตูน ท่านที่ได้อ่านแล้ว 1 ครั้ง หรือมากกว่า จะได้บทเรียน แง่คิดเพิ่มพูนขึ้นทุกครั้งที่อ่านยิ่งถ้าได้เปรียบเทียบกับต้นฉบับพระไตรปิฎก จะได้เห็นความคิดบางอย่าง หรือ จุดเน้นทางภาษาที่พระองค์ทรงปรีชาสามารถและต้องการสอนแก่พลสกนิกรของพระองค์

เรื่องย่อ “พระมหาชนก”

พระเจ้ามหาชนก กษัตริย์แห่งกรุงมิลินา มีพระราชโอรสสองพระองค์ พระนามว่า อริฏฐชนก และ โปลชนก เมื่อสวรรคตแล้ว พระอริฏฐชนกได้ครองราชสมบัติ และทรงตั้งพระโปลชนกเป็นอุปราช

อำมาตย์ผู้เกลียดชังได้กราบทูลใส่ร้ายว่า พระอุปราชโปลชนกคิดไม่ซื่อ พระอริฏฐชนกทรงหลงเชื่อ สั่งจองจำพระโปลชนก แต่พระโปลชนกตั้งจิตอธิษฐานและหลบหนีไปได้ ภายหลังได้รับรวบรวมพลมาทำรบ และเอาชนะได้ในที่สุด พระอริฏฐชนกลิ้นพระชนม์ในที่รบ พระเทวีที่กำลังทรงครรภ์จึงปลอมตัวหนีออกนอกเมือง ด้วยความช่วยเหลือของท้าวสักกเทวราชจึงเสด็จหนีไปจนถึงเมืองกาลจัมปาละ ได้พรหมณ์ผู้หนึ่งอุปการะไว้ในฐานะน้องสาว

ต่อมาทรงมีประสูติกาล ตั้งพระนามพระโอรสตามพระอัยยิกาวา “มหาชนก” จวบจนกระทั่งมหาชนกเติบโตใหญ่ และได้ทราบความจริง ก็คิดจะไปค้าขายตั้งตัว แล้วจะไปเอาราชสมบัติคืน จึงนำสมบัติกึ่งหนึ่งของพระมารดาไปขาย แลกเป็นสินค้าออกเรือไปยังสุวรรณภูมิ

และแล้ว... ระหว่างเดินทางในมหาสมุทร เรือต้องพายุ ลมลง ลูกเรือตายหมด ยิ่งแต่พระมหาชนกรอดผู้เดียว ทรงอดทน ว่ายน้ำในมหาสมุทรด้วยความเพียร 7 วัน 7 คืน จนได้พบ นางมณีเมขลา และสนทนารธรรมในเรื่องของความเพียร ในที่สุดนางมณีเมขลาได้อุ้ม “พระมหาชนก” ไปส่งยังมิลินทร ฝายมิลินทร พระโปลงชนกได้สรวรรคต เหลือเพียง พระราชธิดานาม “สิวลีเทวี” ก่อนสรวรรคต ทรงตั้งปริศนา เรื่องชุมทรัพย์ทั้งสิบหกไว้ สำหรับผู้จะขึ้นครองราชย์ต่อไป แต่ ไม่มีผู้ใดไขปริศนาได้

เหล่าอำมาตย์จึงได้ประชุมกันแล้วลงมติเสี่ยงทายปล่อย ราชรถ ราชรถก็แล่นไปยังที่พระมหาชนกบรรทมอยู่ เหล่า อำมาตย์จึงเชิญเสด็จขึ้นครองราชย์ และอภิเษกกับสิวลีเทวี ทรง ไขปริศนาต่างๆ ได้ และทรงครองสมบัติโดยธรรม

วันหนึ่ง “พระมหาชนก” ทรงประทับบนคอช้างเพื่อทอด พระเนตรอุทยาน ไกล่ประตุอุทยานมีมะม่วง 2 ต้น ต้นหนึ่งมีผล ต้นหนึ่งไม่มีผล ผลนั้นมีรสหวานเหลือเกิน พระมหาชนก ทรง เก็บมาเสวยผลหนึ่งแล้วเสด็จเข้าอุทยาน คนอื่นๆ ตั้งแต่ พระอุปราชลงมา ต่างก็แย่งเก็บผลมะม่วง จนต้นมะม่วงต้นนั้น โค่นลง ยังความลึกลับใจ ที่คนทั้งหลายหวังแต่ประโยชน์อย่าง ชาติปัญญา แทนที่จะใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนได้จากมะม่วงที่ ให้ผลหวาน รสชาติได้นางมณีเมขลาเคยสั่งให้พระองค์ ตั้งสถาบันการศึกษา จึงได้ปรึกษากับพราหมณ์ ในที่สุดได้ตั้ง ปุทธะเลียมหาวิชาลัยขึ้น เพื่อการพัฒนาสติปัญญาให้แก่ราษฎร สร้างคนเพื่อมาพัฒนาบ้านเมืองอย่างยั่งยืนสืบไป

...บุคคลเมื่อกระทำความเพียร
แม้จะตายก็เชื่อว่าเป็นผู้ไม่เป็นหนี้
ระหว่างมนุษย์ชาติ เทวดา ปีศาจมารดา
อนึ่งบุคคลที่กระทำความ
อย่างลูกผู้ชาย
ย่อมไม่เดือดร้อนในภายหลัง

คำสอนของพระมหาชนก ..พ่อผู้ยิ่งใหญ่.. พ่อหลวง

จุดเด่นของเรื่องพระมหาชนกคือ ความเพียร โดยสภาพ เรือเกิดอัปปางและพระมหาชนกต้องเพียรพยายามว่ายใน มหาสมุทรท่ามกลางพายุโหมกระหน่ำ คลื่นลมแรง พยายาม เอาตัวให้รอดทั้งที่มองไม่เห็นฝั่ง ที่ไม่สามารถเห็นจุดหมาย ปลายทางได้ เปรียบเสมือนเราท่านทั้งหลายที่ไม่สามารถ กำหนดอนาคตได้ และเมื่อพบกับอุปสรรคต่างๆ ในชีวิตก็ไม่ ย่อท้อ ใช้ความเพียรพยายาม มุ่งมั่น และสติปัญญาจนถึงที่สุด ไปให้สุดๆ ถ้าไม่ถึงสุดซอยจะไม่ถอย

นางมณีเมขลาเห็นพระมหาชนกว่ายกลางมหาสมุทรถึง 7 วัน 7 คืนทำให้สงสัยนักจึงถามว่า “นี่ใคร เมื่อแลไม่เห็นฝั่ง ก็อุตสาหะพยายามว่ายอยู่ท่ามกลางมหาสมุทร ท่านรู้อำนาจ ประโยชน์อะไร จึงพยายามว่ายอยู่อย่างนี้นักหนา”

พระมหาชนกตอบว่า... “ดูก่อนเทวดา เราได้ตรงเห็น
ปฏิบัติแห่งโลก และอันสงฆ์แห่งความเพียร เพราะฉะนั้น ถึง
จะมองไม่เห็นฝั่งเราก็ต้องพยายามว่ายอยู่ท่ามกลางมหาสมุทร”

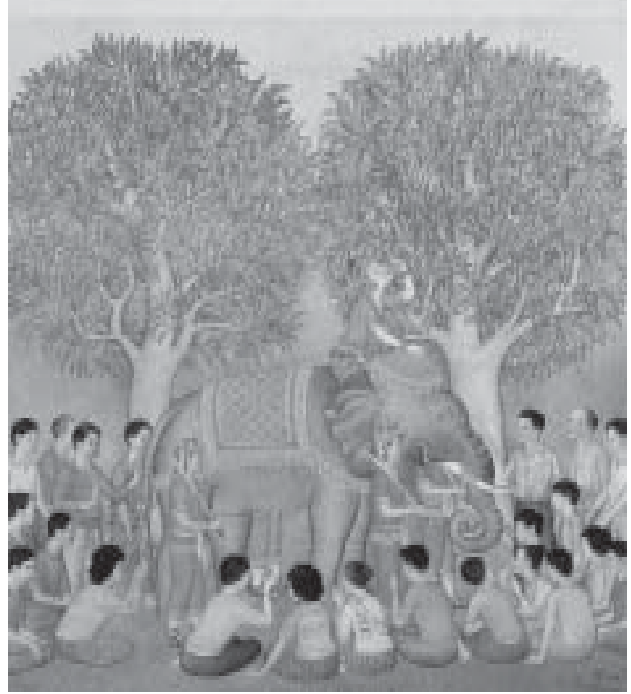
“...บุคคลเมื่อกระทำความเพียร แม้จะตายก็เชื่อว่าเป็นผู้
ไม่เป็นหนี้ ระหว่างหมู่ญาติ เทวดา บิฑามารดา อนึ่งบุคคลที่
กระทำความเพียรอย่างลูกผู้ชาย ย่อมไม่เดือดร้อนในภายหลัง”

“...ถ้าหากไม่เพียรที่จะว่ายน้ำเป็นเวลา 7 วัน 7 คืน ก็
จะไม่ได้พบเทวดา คนอื่นไม่มีความเพียรที่จะว่ายน้ำ ก็จม
เป็นอาหารของปลาของเต่า เพราะฉะนั้นความเพียร แม้จะ
ไม่ทราบว่าจะถึงฝั่งเมื่อไหร่ ก็ต้องเพียรว่ายน้ำต่อไป”

ปรารภเรื่องการอนุบาลต้นมะม่วง

พระมหาชนกทรงแปลกพระทัยมาก เมื่อทอดพระเนตร
เห็นมะม่วงอีกต้นเขียวขจีเพราะไม่มีผล ส่วนต้นที่มีผลถูก
ทำลาย จึงทรงเปรียบเทียบ ต้นมะม่วงที่ไม่มีผลเช่นผู้บรรพชา
ผู้ที่ไม่มีความกังวล ต้นที่มีผลเปรียบดังผู้มีสมบัติย่อมมีภัย
พระองค์จึงทรงให้อุททิจจพราหมณ์และลูกศิษย์ฟันพุ่มต้นมะม่วง
โดยทรงแนะนำวิธีแก้อย่าง คือ หนึ่งเพาะเมล็ดมะม่วง สอง
ถนอมรากให้งอกใหม่ สามปักชำ สี่เอากิ่งดีมาเสียบยอด ห้า
เอาตามาต่อกิ่ง หกเอากิ่งมาทาบกิ่ง เจ็ดตอนกิ่ง แปดรมควัน
ต้นที่ไม่มีผลให้ออกผล และเก้าทำชีวภูตสูงเคราะห์ ต่อมา

พระองค์ได้ทรงปรึกษากับอุททิจจพราหมณ์ในการตั้งสถาบัน
การศึกษา เพื่อให้คนทุกระดับชั้นได้รับการศึกษา เพื่อที่จะได้
มีความรู้ความคิด ไม่เกิดเหตุการณ์ดังการทำลายต้นมะม่วงที่
มีผลลสร้อยขึ้นอีก พระมหาชนกทรงครองราชสมบัติ นำ
ความเจริญมาสู่เมืองนคร ด้วยพระปรีชาสามารถและทรงนำ
คตินิยมให้ประชาชนได้ใช้ในการดำเนินชีวิต โดยให้ความ
เพียรที่บริสุทธิ์ ปัญญาที่เฉียบแหลม และกำลังกายที่สมบูรณ์

พระมหาชนกตรัสว่า “เป็นพระคุณของท่านอาจารย์ เรา
แน่ใจว่าถึงกาลที่จะตั้งสถาบันแล้ว เป็นสัจจะว่าควรตั้งมา
นานแล้ว เหตุการณ์ในวันนี้แสดงความจำเป็น นับแต่อุปราช
จนถึงคนรักษาช้างรักษาม้า และโดยเฉพาะเหล่าอำมาตย์ ล้วน
จาริกในโมหภูมิทั้งนั้น พวกนี้ขาดทั้งความรู้ทางวิชาการ ทั้ง
ความรู้ทั่วไป คือความสำนึกธรรมด่า พวกนี้ไม่รู้แม้แต่
ประโยชน์ส่วนตน พวกนี้ชอบผลมะม่วงแต่ก็ทำลายต้นมะม่วง”

“...สิ่งที่ไม่ได้คิดไว้ จะมีก็ได้ สิ่งที่คิดว่าอาจจะไม่มีก็ได้
โศกะทั้งหลาย ของหญิงก็ตาม ของชายก็ตาม มิได้สำเร็จด้วย
ความคิดเท่านั้น”

จริง ๆ แล้วตอนสุดท้ายของหนังสือเล่มนี้จะต่างไปจาก
เล่มเก่าคือว่า พอครองราชย์สำเร็จก็ให้พระมเหสีอยู่ในเมือง แต่
ว่าตัวเองเสด็จออกไปผนวชและก็บรรลุโมกขธรรม แต่ที่
พระองค์ทรงเขียนเล่มนี้ใหม่ ไม่ใช่เช่นนั้น เพราะยังไม่ได้บวช

**“ต้องสร้างเมืองก่อน เมืองยังวุ่นวายอยู่ภายนอกบวชไม่ได้”
นี่คือพระราชปณิธานที่ทรงสะท้อนออกมาในรูปของ
บทพระราชนิพนธ์ อันเป็นที่สุดของที่สุดอย่างแท้จริง**

ทรงนำคตินิยมให้ประชาชน
ได้ใช้ในการดำเนินชีวิต
โดยให้ความเพียรที่บริสุทธิ์
ปัญญาที่เฉียบแหลม
และกำลังกายที่สมบูรณ์

จัดสัมมนาระดับชาติ เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรม

เมื่อเร็วๆ นี้ นายสมพร เทพสิทธิ์า ประธานคณะทำงานฯ คณะทำงาน ด้านการศาสนาและวัฒนธรรม สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสนอให้ที่ประชุมพิจารณารายละเอียด

การจัดสัมมนาระดับชาติ เรื่อง “การอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรม: วัฒนธรรมที่พึงประสงค์” ที่จะจัดในวันที่ 25 พฤษภาคม 2550 นี้

โดยแบ่งความสำคัญในการประชุมออกเป็น 4 กลุ่มด้วยกัน เริ่มด้วยการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมเกี่ยวกับสถาบันชาติ สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ และกลุ่มสุดท้ายเกี่ยวกับสถาบันการเมืองและการปกครอง ซึ่งเป็นการประชุมในระดับนโยบายและกำหนดยุทธศาสตร์ในการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรม เพื่อหาแนวทางในการสร้างวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ และอนุรักษ์วัฒนธรรมเก่าให้คงอยู่ได้ตามยุคสมัย นี่จึงเป็นอีกหนึ่งความหวังของสังคมที่จะช่วยให้วัฒนธรรมไทยคงอยู่สืบต่อไป 🤖

สารพัดช่างยะลาอบรมวิชาชีพสร้างรายได้ แก้ปัญหาความยากจน

นี่เป็นอีกโครงการหนึ่งที่ช่วยสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่ชาวบ้านในช่วงภาคฤดูร้อน ที่ทางวิทยาลัยสารพัดช่างยะลาได้คิดขึ้นภายใต้ชื่อ “โครงการพัฒนาอาชีพแบบบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนแบบยั่งยืน” โดยมี นายไพฑูรย์ เพ็ชรสงคราม

ผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นผู้นำดำเนินโครงการ เพื่อฝึกอบรมอาชีพให้แก่ประชาชนที่ขึ้นทะเบียนคนจนกับทางราชการ และชาวบ้านในตำบลสะเตงนอก และตำบลบุตตี มาเข้าร่วมฝึกอบรมจำนวน 63 คน ในกลุ่มอาชีพต่างๆ มีทั้งอาชีพการทำอาหารและขนม การทำผ้าบาติกและผ้ามัดย้อม ช่อมรยนต์ และตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี นอกจากนี้ยังจัดกิจกรรม ถนนอาชีพ 108 อาชีพ เพื่อจำหน่ายผลงานนักศึกษาและผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งถือเป็นอีกโครงการที่ช่วยให้ชาวบ้านมีงานทำ มีรายได้เสริมตามความถนัด และความสนใจของตนเองได้ดีทีเดียว 🤖

คัด 18 โรงเรียนเก่งดีมีคุณธรรม จาก 266 โรงเรียนนำร่อง

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และชมรมพุทธศาสตร์สากล ตั้งโครงการส่งเสริมการปลูกกระแสและพัฒนาแหล่งเรียนรู้คุณธรรมใน

สถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมให้กับบุคลากร ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน อีกทั้งยังยกย่องให้กำลังใจสถานศึกษา ที่มีการจัดการเรียนรู้คุณธรรมได้อย่างเห็นผล

เป็นรูปธรรม และถอดรูปแบบการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่ได้รับคัดเลือก แล้วขยายผลสู่สถานศึกษาอื่นทั่วประเทศผ่านกิจกรรมแหล่งเรียนรู้คุณธรรม ซึ่งจากการคัดเลือกจากโรงเรียนที่มีกิจกรรมแหล่งเรียนรู้คุณธรรม 266 โรงเรียน ได้รับโล่จากอธิบดีกรมการศาสนา 18 โรงเรียน เมื่อ 23 มี.ค. ที่ผ่านมา ซึ่งจะต้องนำเสนอผลงานเพื่อชิงโล่พระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ในวันวิสาขบูชาโลก อีกครั้งหนึ่ง ความคืบหน้าจะนำเสนอในโอกาสต่อไป 🤖

ธรรมกายจัดถวายสังฆทาน 20,000 วัด ในวาระวันคุ้มครองโลก

และพลังความสามัคคี
ที่หาได้ยากยิ่งจริงๆ

ในงานนี้จึงได้เห็น
ผู้มาทำบุญในชุดขาว
ทุกเพศ ทุกวัย ทุกฐานะ
แม้แต่ผู้พิการหรือ
ผู้สูงอายุที่จำเป็นต้อง
นั่งรถเข็น ก็มีให้เห็น
อยู่เป็นจำนวนมาก

เป็นงานใหญ่ในวาระวันคุ้มครองโลก
22 เม.ย. 2550 ที่ผ่านมา เมื่อวัด
พระธรรมกาย จัดงานถวายสังฆทานแก่
พระภิกษุสงฆ์จำนวน 20,000 กว่าวัด
จากทั่วประเทศ ซึ่งมีพระสงฆ์จาก
ทุกนิกายเข้าร่วมกว่า 5 หมื่นรูป รวมถึง

พระจาก 266 วัด ใน 4 จังหวัดชายแดน
ภาคใต้ด้วย และมีอุบาสกอุบาสิกา
เข้าร่วมงานถึง 5 แสนคน

งานใหญ่ขนาดนี้ คงไม่มีสถานที่ไหน
จะรองรับได้ดีเท่าที่วัดพระธรรมกาย
เป็นการแสดงให้เห็นถึงความพร้อมเพรียง

ในวันคุ้มครองโลกปีหน้า วัดพระ
ธรรมกายตั้งเป้าจะนิมนต์พระมาร่วมกัน
ให้ได้ถึง 30,000 วัด นับเป็นเป้าหมาย
ที่ท้าทายจริงๆ

สรุปโครงการต้นแบบ 4 โครงการสำคัญ

เมื่อเร็วๆ นี้ ศูนย์คุณธรรมได้มี
โอกาสต้อนรับทีมงานผู้ขับเคลื่อน
โครงการต้นแบบหลายโครงการ
ที่มาประชุมสรุปปิดโครงการกับ
ทางศูนย์คุณธรรมได้แก่โครงการ
จิตตปัญญาศึกษาที่ดำเนินการ
ไปแล้วรวม 4 หลักสูตร ซึ่ง
เป็นการสร้างนวัตกรรมใหม่ใน
ด้านการศึกษาค้นหาความจริง
ของชีวิตจากภายในของตัวเอง

โครงการศาสนสัมพันธ์ซึ่ง
ดำเนินการต่อเนื่องมาเป็นปีที่ 2
แล้ว และประสบความสำเร็จ
อย่างดีทั่วประเทศ โครงการสร้าง
กระบวนการเรียนรู้สู่คุณธรรมด้วย
ละครของคณะละครมรดกใหม่
และโครงการแผนที่คนดีของ
บางกอกฟอรัม ซึ่งแต่ละโครงการ
ล้วนเป็นโครงการต้นแบบที่สามารถ
ดำเนินการต่อยอดขยายผล
ต่อไปได้ทั้งสิ้น

หลวงตาแปรรูปพยาบาล สร้างสำนักบริการชุมชนด้วยจิตอาสา

เมื่อต้นเดือนเมษายนที่ผ่านมา ที่วัดอาศรมธรรม ทายาท จ.นครราชสีมา มีการจัดอบรมนักศึกษา จาก วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา จำนวน 60 คน เพื่อสร้างจิตสำนึกในการบริการชุมชนด้วยจิตอาสา เป็นการอบรม 3 วัน 2 คืน ที่เข้มข้น นำทีม อบรมโดยหลวงตาแตรพร้อมทีมพระวิทยากรอีก 5 รูป

กระบวนการอบรมนอกจากจะใช้วิถีพุทธ ในการสร้างสำนึกเชิงคุณธรรม ให้เห็นคุณค่าของชีวิต มากขึ้นแล้ว ยังมีการศึกษาดูงานที่ศูนย์วิทยาศาสตร์ การศึกษา นครราชสีมา และศึกษาวิถีชีวิตชุมชน

อ่างซับประดู่ ซึ่งเป็นการใช้ธรรมะ มาบูรณาการกับวิชาชีพพยาบาล ได้อย่างแนบคาย

ศูนย์คุณธรรม จับมือสพฐ. ผลักดันโครงการดีๆ ร่วมกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โดย คุณหญิงเกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา เลขาธิการสพฐ. ได้เชิญอาจารย์นราทิพย์ พุ่มทรัพย์ ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรมมาแนะนำ โครงการต่างๆ ที่ศูนย์ฯ ดำเนินการอยู่ เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2550 ณ ตึกสพฐ.

4 ชั้น 2 ห้องประชุม 1 เนื่องจากทาง สพฐ. มีความสนใจและชื่นชมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางศูนย์ฯ สามารถดำเนินโครงการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้จะใช้งบ ประมาณไม่มากนักแต่ผลงานที่ได้ ออกมาเป็นที่น่าพอใจ เช่น โครงการ ยุวทูตศาสนิกสัมพันธ์ โครงการแผนที่

คนดี เป็นต้น ซึ่งการประชุมครั้งนี้ได้รับความสนใจจากหน่วยงานภายในของ สพฐ. ที่ต้องการเชื่อมโยงข้อมูลและ กิจกรรมที่สามารถดำเนินโครงการ ร่วมกันได้กับทางศูนย์ฯ จึงถือเป็นโอกาส ที่ดีในการร่วมมือกันสร้างความเข้มแข็ง และเพิ่มประสิทธิภาพของงานให้ดีขึ้นด้วย

ร่วมสร้างสำนึกรักความเป็นไทยผ่านบทเพลงหลวงวิจิตรวาทการ

อีกหนึ่งผลงานสร้างสรรค์ของศูนย์ คุณธรรม ที่พยายามสรรหาลำโพงดี ๆ มา เผยแพร่ในทุกรูปแบบ โดยเฉพาะด้าน ความบันเทิงที่มีสาระนั้นหาได้ยากขึ้น ทุกวัน ด้วยความคิดที่ใครจะปลุกสำนึก รักความเป็นไทยให้เกิดความคึกคัก โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี ลงมาอาจจะไม่เคยได้ยินบทเพลง เหล่านี้แล้ว

ศูนย์คุณธรรมจึงได้ผลิตซีดี 14 เพลง เอกอัครราชทูตคุณค่าของหลวงวิจิตรวาท การในชุด “สังคม รู้ รัก สามัคคี” มีเพลง ที่คุ้นหูอย่าง ได้ร่มธงไทย รักเมืองไทย ตื่นเกิดชาวไทย เลือดสุพรรณ เป็นต้น บรรเลงโดยวงดุริยางค์สากลกรมศิลปากร ฟังแล้วจะรู้สึกรักเมืองไทยขึ้นอีกเยอะ สนใจติดต่อที่ 0 2644 9900 ได้ทันที ที่ข้าอาจดเพราะของหมดเช่นเคย

ผู้บริหารสถานศึกษาขยายผลทั่วประเทศ

หลังงานมูลนิธิธิดาจิตต์วัน 2 รุ่น

หลังกลับจากงานมูลนิธิพุทธธิดาจิตต์วัน ผู้บริหารสถานศึกษาจากทั่วประเทศ ที่ได้ร่วมเดินทางไปด้วยกัน

ธิดาจิตต์วันมาปรับใช้ต่อในเมืองไทย หลังการประชุมจึงทำให้ได้เห็นความร่วมมือกันในการขยายผลโครงการ

จำนวน 2 รุ่น รวม 100 ชีวิต ก็ได้รวมตัวกันอีกครั้งหนึ่งที่ห้องประชุม ชวนวัน โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน นครปฐม พร้อมๆ กับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการนำบทเรียนจาก

ในตามพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือภาคเหนือ อีสาน กลาง และใต้ ซึ่งแต่ละภาคจะมีการแต่งตั้งผู้จัดการโครงการด้วย แต่ละโครงการจะมีกำหนดเวลาไว้ 5 เดือน เชื่อเหลือเกินว่าเมื่อครบกำหนดดังกล่าว จะให้เห็นความสำเร็จของโครงการความร่วมมือในรูปแบบต่างๆ มากมาย ซึ่งจะได้นำเสนอในวารสารนี้เป็นระยะต่อไป

เมื่อเด็ก บ้านกาญจนาภิเษก อาสาเล่นละคร เกมทำได้ดีเกินคาด

ไม่น่าจะเชื่อมโยงกันได้ระหว่างบ้านกาญจนาภิเษก ซึ่งเป็นสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชนแนวใหม่ที่ไม่ใช่อ่านาและ ความรุนแรงที่มี “ครูม” ทิชา ณ นคร เป็นผู้อำนวยการ กับ อาศรมศิลป์ของรัชมี เผ่าเหลืองทอง ผู้กำกับละครเวทีระดับครู ที่ร่วมมือกันจัดแสดงละครเวทีในโครงการพัฒนารูปแบบละครเวทีแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมการทำงานจิตอาสาในเยาวชน

สิ่งที่ได้เห็นวันนี้ก็คือเด็กจากบ้านกาญจนาภิเษก 7 คน ที่อาสาไปฝึกเล่นละครเชิงคุณธรรม ที่ต้องไปฝึกถึง 3 เดือน แล้วกลับมาเล่นให้เพื่อน ๆ ดูกันแบบไม่กระพริบตา สร้างความประทับใจให้กับผู้ชมที่เป็นครูอาจารย์ เอ็นจีโอ หรือแม้แต่ทีมงานวารสารเอง ก็อดประทับใจไปกับบทบาทลีลาที่โลดแล่นอยู่บนเวที จนแยกไม่ออกว่าคนไหนเป็นเด็กบ้านกาญจนาภิเษก และคนไหนเป็นนักแสดงอาชีพ

เป็นการแสดงให้เห็นถึงพลังความสามารถภายในของเด็กกลุ่มนี้ได้เป็นอย่างดี อย่างนี้น่าสนับสนุนกันอย่างต่อเนื่องจริง ๆ

ค่ายยุวโพธิชน เพื่อเสริมสร้างผู้นำ ชาวพุทธรุ่นใหม่

เป็นอีกค่ายหนึ่งที่มีความพยายามจะสร้างความแตกต่าง และค้นหาเยาวชนที่มีคุณภาพ เพื่อเสริมสร้างให้เป็นผู้นำชาวพุทธรุ่นใหม่ โดยมีกิจกรรมที่น่าสนใจหลายอย่างเช่น การจัดแสดงนิทรรศการ เผยแพร่ประวัติและผลงาน ท่านพุทธทาสครั้งที่ 1 เมื่อปลายปีที่ผ่านมาโดยไปจัดที่โรงเรียนลำพระเพลิงพิทยาคม จ.นครราชสีมา มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมกว่า 700 คน

ต่อมาจึงจัดประกวดเรียงความ ร้อยกรอง เรื่องสั้น ประจำปี 2550 ในหัวข้อ “พุทธศาสนาในบ้านเกิดของฉัน” มีเยาวชนส่งผลงานประกวดเป็นเรียงความ 449 ชิ้น เรื่องสั้น 50 ชิ้น ร้อยกรอง 88 ชิ้น และประกาศผลในวันที่ 10 พ.ค.2550 นี้

และที่เป็นกิจกรรมสำคัญคือการจัดค่ายยุวโพธิชนที่ให้เยาวชน 25 คน ที่ผ่านการประกวดเรียงความเมื่อปี 2549 ใช้ชีวิตร่วมกัน 20 วันที่ชุมชนป่าคลอง จ.ภูเก็ต เมื่อ 15 มี.ค. - 5 เม.ย.ที่ผ่านมา โดยเน้นที่การทำงานเป็นทีม เรียนรู้มุมมองชีวิตจากพุทธธรรม รวมถึงเรียนรู้ การสื่อสาร การอ่าน การพูด การฟัง การเขียน

หลังจากนั้น ก็มีการติดตามเสริมต่อเยาวชนใน 2 ลักษณะคือ การส่งเสริมเยาวชนที่ผ่านค่ายแล้วไปฝึกทำประโยชน์ในชุมชน ซึ่งจะมีพี่เลี้ยงคอยดูแลให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ และการจัดการศึกษาเสริมให้เยาวชนที่ผ่านค่ายแล้วตามความสนใจและความเหมาะสม เป็นกลุ่มย่อย ๆ

พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์

คุณธรรม และจริยธรรมทางการเมือง*

*ข้อเขียนนี้เกิดจากผลสรุปการสัมมนา “คุณธรรมและจริยธรรมทางการเมือง” จัดโดย คณะกรรมการวิสามัญศึกษาและส่งเสริมการสร้างคุณธรรมและจริยธรรม แก่นักการเมือง ข้าราชการ และประชาชน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ วันศุกร์ที่ 16 มีนาคม 2550 เวลา 13.30-17.00 น. ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข 306 - 308 ชั้น 3 อาคารรัฐสภา 2 เรียบเรียงโดย พลอากาศเอกวีรวิท คงศักดิ์ เลขาธิการกรรมการ

พลเอก ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์ ประธานอนุกรรมการศึกษาและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักการเมือง

การจัดตั้งคณะกรรมการวิสามัญคณะนี้ เป็นความริเริ่มของท่านผู้ทรงคุณวุฒิ เกษมสันต์ ที่มีความเห็นว่า ปัญหาของบ้านเมืองในรอบ 5-6 ปีที่ผ่านมา เกิดจากการขาดคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมือง ข้าราชการ และประชาชน จึงได้เสนอญัตติต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักการเมือง ข้าราชการ และประชาชน โดยมี นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ เป็นประธานคณะกรรมการฯ และแบ่งการทำงานเป็นคณะอนุกรรมการ 4 คณะ คือ อนุกรรมการฯ นักการเมือง อนุกรรมการฯ ข้าราชการ อนุกรรมการฯ ประชาชน และอนุกรรมการฯ เยาวชน

ในการจัดสัมมนาครั้งนี้ คณะอนุกรรมการฯ นักการเมือง ได้กราบเรียนเชิญอดีตนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ทั้งประเทศไทยและต่างประเทศว่า เป็นผู้มีความคุณธรรมและ

จริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี มาให้เห็นเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมือง และแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับผู้เข้าร่วมสัมมนา

นายอานันท์ ปันยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรี

คุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทยที่เกี่ยวข้องกับนักการเมือง แบ่งได้เป็น 3 ประการ คือ การใช้อำนาจรัฐบังหลวง การใช้อำนาจของตำแหน่งในทางที่ผิด และการดักตวงผลประโยชน์ส่วนตัว โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ของสังคมหรือของชาติ ซึ่งปัญหาการขาดคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองนั้น เกิดขึ้นทุกประเทศ เพียงแต่เรามีการแก้ไขให้น้อยลง แต่ประเทศไทยของเราเพิ่มขึ้นจนสำนักงานดูแลความเสี่ยงในภูมิภาคประเมินว่า มากที่สุดเป็นอันดับ 2 ร่วมกับประเทศอินโดนีเซีย มีการใช้อำนาจรัฐบังหลวงมากเกินไปและเวียดนาม

สิ่งที่น่าเป็นห่วง คือ ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมของคนไทย โดยเฉพาะเยาวชน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เยาวชนจำนวนถึง 80 % เห็นว่า การซื้อสัตย์เกินไปเป็นสิ่งที่ไม่ดี เพราะจะถูกเอาเปรียบ ขณะที่เยาวชน 51 % เห็นว่า การโกงบ้างก็ไม่เป็นไร หากทำประโยชน์ให้กับสังคม ซึ่งเรื่องนี้ต้องทำความเข้าใจกันว่า ความซื้อสัตย์ไม่มีค่าว่า มากหรือน้อย มีแต่ว่า ซื้อสัตย์หรือไม่ซื้อสัตย์เท่านั้น เหมือนกับคำว่าไม่โกงไม่กิน กับ โกงกิน

ในการป้องกันหรือปราบปราม สิ่งที่สำคัญที่สุดและจะต้องทำเพื่ออนาคตว่า จะทำอย่างไรให้วัฒนธรรมสังคมไทยเข้มแข็งไปถึงเยาวชนได้ว่า ต้องซื้อสัตย์ สุจริต ต้องมีคุณธรรมจริยธรรม และอย่าเอาผลประโยชน์ใส่ตัวเองอย่างเดียว

เยาวชนจำนวนถึง 80 % เห็นว่า
การซื่อสัตย์เกินไปเป็นสิ่งที่ไม่ดี เพราะจะถูกเอาเปรียบ
ขณะที่เยาวชน 51 % เห็นว่า
การโกงบ้างก็ไม่ใช่ไร หากทำประโยชน์ให้กับสังคม
ซึ่งเรื่องนี้ต้องทำความเข้าใจกันว่า
ความซื่อสัตย์ไม่มีคำว่า มากหรือน้อย
มีแต่ว่า ซื่อสัตย์หรือไม่ซื่อสัตย์เท่านั้น
เหมือนกับคำว่า ไม่โกงไม่กิน กับ โกงกิน

เมื่อพิจารณาประเทศที่มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงมาก ส่วนใหญ่เป็นประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย แต่คนในประเทศเหล่านั้นยังไม่ซื่อซึ้งซึ่งเข้าถึงจิตวิญญาณของความเป็นประชาธิปไตย และในบางประเทศที่มีการปราบปรามอย่างได้ผล มักจะมี “หลักนิติธรรม” ที่ชัดเจนกว่าประเทศไทย เนื่องจากทุกคนอยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกัน ต้องได้รับการปฏิบัติจากกฎหมายในลักษณะเดียวกัน ไม่ว่าจะป็นตำแหน่งใด ไม่ว่าจะร่ำรวยแค่ไหน ไม่ว่าจะมือิทธิพลเพียงใด

ดังนั้น การแก้ปัญหาฉ้อราษฎร์บังหลวง จึงเป็นหน้าที่ของสภานิติบัญญัติในการตรวจสอบและจัดทำให้มีกฎหมายปราบปรามที่เหมาะสมและทันสมัย สามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยควรมีการตรวจสอบว่า ในปัจจุบันมีกฎหมายปราบปรามคอร์รัปชันกี่ฉบับ บางฉบับล้าสมัยไปแล้วหรือยัง สามารถรวมกันได้หรือไม่ บางฉบับเขียนมาจากอุดมคติหรือเขียนแบบปากว่าตาขยิบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้แน่ใจว่ากฎหมายของเราสามารถนำไปใช้อย่างได้ผล

สิ่งที่ต้องพัฒนาควบคู่กันไป คือ กระบวนการยุติธรรมที่สามารถใช้ในการปราบปรามอย่างได้ผล เพราะการฉ้อราษฎร์บังหลวงจะไม่มีหลักฐานหรือที่เรียกกันว่า “ใบเสร็จ” เพราะการโกงกินนั้นมักล้งด้วยวาจาหรือบางแห่งแค่ขยิบตาที่เข้าใจกัน โดยมีการให้สินน้ำใจที่เกินขอบเขต สิ่งนี้ทำให้หลักนิติธรรมเดิมที่ผู้ฟ้องจะต้องเป็นผู้พิสูจน์ความผิด จนกระทั่งปราศจากความสงสัยว่าผู้ผิดกระทำผิดจริง ควรเปลี่ยนเป็นระบบที่ประเทศสิงคโปร์ใช้ คือ ผู้ถูกกล่าวหาจะต้องพิสูจน์ให้เห็นว่าตนไม่ผิด โดยต้องเป็นผู้พิสูจน์การได้มาซึ่งทรัพย์สินที่มีอยู่ทั้งหมด เมื่อพิสูจน์ได้จึงจะเป็นผู้บริสุทธิ์

นอกจากนั้นจะต้องมีการปรับปรุงบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ ตำรวจ อัยการ ศาลยุติธรรม ให้มีประสิทธิภาพและมีความเป็นอิสระด้วย

ส่วนการสร้างคุณธรรมและจริยธรรมนั้น ต้องเริ่มจากการอบรมของพ่อแม่ตั้งแต่เด็ก ๆ โดยใช้หลักของศาสนาใด

ก็ได้เพราะทุกศาสนาสอนให้เป็นคนดีทั้งนั้น แต่สิ่งที่สำคัญ คือ พ่อแม่และครู ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีของเด็กในด้านคุณธรรมและจริยธรรม

สำหรับนักการเมือง ข้าราชการ และนักธุรกิจนั้น จะต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม มากกว่าการทำตามกฎหมาย โดยนักการเมืองและข้าราชการต้องถือว่เป็นการอาสาเข้ามารับใช้ประชาชน ไม่ใช่มาเป็น “นาย” ประชาชน จึงควรยึดหลักประชาธิปไตยยุคใหม่ในการปกครองได้แก่

- (1) หลักนิติธรรม ที่มีกฎหมายที่ดี มีกระบวนการยุติธรรมที่เสมอภาคกัน และศาลมีอิสระอย่างแท้จริง
- (2) หลักความโปร่งใส ซึ่งหมายถึง การเปิดเผยสิ่งที่เราทำให้คนอื่นรู้ มีความละอายชั่ว กลัวบาป
- (3) หลักการมีส่วนร่วม เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตลอดเวลา
- (4) หลักการตรวจสอบ ที่กำหนดให้ประชาชนทุกคน โดยเฉพาะสื่อมวลชน มีอิสระในการตรวจสอบการปฏิบัติของเราได้ตลอดเวลา และให้ประชาชนทุกคนคิดว่เป็นเจ้าของประเทศ ต้องดูแลผลประโยชน์ของตนเอง
- (5) หลักถ่วงดุลอำนาจ ด้วยการจัระบบที่มีการคานอำนาจจากฝ่ายบริหารที่มีประสิทธิภาพ องค์กัอิสระที่จัดตั้งขึ้นต้องมีกระบวนการสรรหาและมีกลไกการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

(6) หลักสิทธิมนุษยชน เป็นมิติใหม่ของการใช้อำนาจที่ประเทศไทยอาจยังไม่คุ้นเคย แต่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนกันมากในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา ซึ่งมีสาเหตุมาจากการขาดคุณธรรมและจริยธรรมของชนชั้นปกครอง

ประการสุดท้ายที่ขอกล่าวถึง คือ ธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นคำใหม่ที่ตะวันตกนำมาใช้แต่ในข้อเท็จจริงประเทศไทยเรามีอยู่แล้ว คือ ทศพิธราชธรรม ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ใช้เป็นกฎเกณฑ์ในการปกครองตลอดมาและเป็นสิ่งที่ประชาชน

ทุกคนควรยึดถือปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย (1) การให้ (2) การตั้ง และรักษากาย วาจาใจ ให้สะอาด ปราศจากโทษ (3) การบริจาค (4) ความซื่อตรง (5) ความอ่อนโยน (6) การกำจัดความ เกียจคร้านและความขี้ (7) การไม่โกรธ (8) การไม่ เบียดเบียนผู้อื่น (9) ความอดทนต่อสิ่งที่ควรอดทน และ (10) การปฏิบัติไม่ผิดจากสิ่งที่ถูกต้อง

ในการตอบคำถาม ฯพณฯ ได้เสริมประเด็นของการมี “มาตรฐานคุณธรรม” หรือ “จรรยาบรรณ” (Code of Conducts) ที่อาจเขียนไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ โดย มาตรฐานคุณธรรมของสมาชิกรัฐสภา ต้องสูงกว่าประชาชน ต้องสูงกว่าของนักธุรกิจ แต่คณะรัฐมนตรีก็ต้องมีมาตรฐาน คุณธรรมสูงกว่าสมาชิกสภา นอกจากนี้จะต้องมีคณะกรรมการ (Ethics Committee) ซึ่งอังกฤษ เรียกว่า Standing Committee on Ethics และสหรัฐ เรียกว่า Code of Ethics Committee มีหน้าที่วินิจฉัยว่า ความผิดที่กระทำการเป็นการผิด จรรยาบรรณหรือไม่ แล้วลงโทษกันเอง ซึ่งรัฐสภาน่าจะนำเรื่อง นี้มาพิจารณา

นายชวน หลีกภัย อดีตนายกรัฐมนตรี

ทุกวิชาชีพจำเป็นต้องมีเป็นกรอบในการปฏิบัติเกี่ยวกับ เรื่องคุณธรรมและจริยธรรม นักการเมืองก็เป็นวิชาชีพหนึ่ง ที่ จำเป็นต้องมี ทั้งนี้เนื่องจากนักการเมืองเป็นบุคคลที่มีบทบาท สำคัญกว่าบุคคลอื่นๆ ทำให้เกิดผลบวกและผลลบให้กับ ส่วนรวมมากกว่าผู้อื่น ถ้านักการเมืองใช้คุณธรรม จริยธรรม ในทางที่ดีที่ถูกต้องก็จะเป็นประโยชน์กับส่วนรวมมาก แต่ถ้านักการเมืองขาดคุณธรรม จริยธรรมก็จะเกิดผลลบ ต่อบ้านเมือง เพราะนักการเมืองเป็นทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหารทำให้นักการเมืองมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับ ทุกสถาบันมากกว่า นอกจากนั้นนักการเมืองมาจากที่ต่างๆ จึงมีความหลากหลาย มากกว่าอาชีพอื่น ทำให้จำเป็นต้อง มีกรอบให้นักการเมืองปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง

สิ่งสำคัญ คือ ประเทศไทยมีระบอบการนำนักการเมือง เข้าสู่อำนาจด้วยการเลือกตั้ง จุดนี้ทำให้เราหานักการเมืองที่ เข้ามาเป็นรัฐบาลที่บริสุทธิ์ผุดผ่องได้ยาก เพราะมีการซื้อเสียง เพื่อให้มีโอกาสได้เข้ามาในรัฐสภา ซึ่งคนที่ทุจริตด้วยการ ซื้อเสียง เมื่อเข้ามาจะเป็นรัฐบาลที่ซื้อสัตย์ได้อย่างไร ยิ่งในระยะหลังมีกลุ่มผลประโยชน์เข้ามาในวงการเมืองมากขึ้น

โดยมุ่งหวังอำนาจทางการเมืองเพื่อรักษาผลประโยชน์ และหวังที่จะได้รับสิทธิในเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพายด้วย

นอกจากนั้น ยังมีการวิ่งเต้นเสียเงินเข้าศึกษาในสถาบัน ชั้นสูง เช่น วปอ. และสถาบันพระปกเกล้า เพื่อเข้ามาหา เครือข่ายในการแสวงหาผลประโยชน์ของตน ทำให้การ ทุจริตคอร์รัปชั่นสะดวกมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น สิ่งที่ต้องทำ คือ วางกรอบให้นักการเมืองประพฤติ ปฏิบัติ โดยกำหนดลงไปถึงระดับย่อย ซึ่งในปี 2543 ขณะที่ ท่านเป็นนายกรัฐมนตรีได้กำหนดไว้ ทั้งข้าราชการการเมือง และข้าราชการประจำ ข้าราชการการเมืองประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี มีรัฐมนตรี มีตำแหน่งต่างๆ ที่กำหนดไว้ใน กฎหมาย ก็ให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้าราชการการเมือง ส่วน ส.ส. ได้กำหนดประมวลจริยธรรมของสมาชิกรัฐสภา และกรรมการไว้เช่นเดียวกัน

ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การอบรมนักการเมือง ให้รู้จักการปฏิบัติตนในสังคมที่ถูกต้อง ซึ่งนับได้ว่าเป็น จริยธรรมที่ดีอีกด้านหนึ่ง เช่น การเดินทางโดยรถไฟ การเดินทางโดยเครื่องบิน

สำหรับแนวทางในการป้องกันการทุจริตประพฤติดมิชอบนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ร่วมกัน หรือถ่วงดุลกัน โดยฝ่าย บริหารคานฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายนิติบัญญัติคานฝ่าย บริหาร พร้อมกันนั้นจะต้องมีฝ่ายตุลาการเป็นผู้แปลความ กฎหมายให้ฝ่ายบริหารใช้ด้วย

นอกจากนั้น การทำกรอบและโครงสร้างของรัฐธรรมนูญ ก็เป็นสิ่งสำคัญโดยจะต้องพยายามทำให้โครงสร้างและกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญ สามารถเป็นเครื่องมือส่งเสริมคนดีให้ มีโอกาสปกครองบ้านเมืองและป้องกันไม่ให้คนไม่ดีได้มี อำนาจ ตามพระราชดำรัสอันเป็นอมตะวาจาของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ถ้าเราทำกรอบใหญ่ได้ และทำกรอบ ย่อยลงมาอย่างชอบธรรม ความชอบธรรมก็จะเกิดขึ้น อย่างไร ก็ดีไม่ควรกำหนดคุณธรรม จริยธรรมไว้ล้วนๆ ในรัฐธรรมนูญ

นาวาอากาศตรีประสงค์ สุ่นศิริ ประธานคณะกรรมการการศึกษาและส่งเสริมการสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่นักการเมือง ข้าราชการ และประชาชน

การจัดระเบียบในสังคมจำเป็นต้องจัดให้ได้อย่างสอดคล้อง กับวิถีภาวะของคนในสังคม โดยกำหนดกฎระเบียบใช้บังคับ

ให้ปฏิบัติสำหรับคนที่ด้อยวุฒิภาวะทางสังคม กติกาหรือจรรยาบรรณที่แนะนำให้ปฏิบัติและละเว้นการปฏิบัติสำหรับคนทั่วไป ที่มีวุฒิปานกลางทำผิดบ้าง ถูกบ้าง และมีมารยาทหรือคุณธรรมที่คนมีวุฒิภาวะในสังคมจะพึงปฏิบัติ และพึงละเว้นได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องให้สังคมกำหนด

ถ้าสังคมใดมีคนส่วนใหญ่ที่มีวุฒิภาวะทางสังคมสูง มีมารยาทหรือคุณธรรมที่สามารถหยั่งรู้ได้ด้วยตนเองว่าสิ่งใดควรทำและสิ่งใดไม่ควรทำ โดยไม่ต้องคำนึงว่า สิ่งนั้นมีกฎหมายหรือไม่ และมีกติกาแนะนำให้ทำหรือไม่ พร้อมกันนั้น สามารถตัดสินใจเชิงจริยธรรมในแต่ละบริบทให้ประพฤติปฏิบัติแต่ในสิ่งที่ดีงาม ก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติในภาพรวม ซึ่งถ้าประเทศใดสามารถสรรหาบุคคลประเภทนี้ มาบริหารและปกครองประเทศแล้ว ประเทศนั้นก็จะมีความเจริญรุ่งเรือง

สำหรับประเทศไทยของเราในปัจจุบัน นักการเมืองที่เสนอตัวเข้ามาบริหารประเทศ ยังขาดปัจจัยในเรื่องมารยาท หรือคุณธรรมทางการเมือง จำเป็นต้องมีการพัฒนาเรื่องนี้โดยด่วน

ในระบอบประชาธิปไตย พรรคการเมืองเป็นสถาบันสำคัญในการสร้างนักการเมือง จึงควรกำหนดแนวทางคัดสรรนักการเมืองที่ดี มีคุณธรรมและจริยธรรมมารับใช้ประชาชน และมีการพัฒนาคุณธรรมของนักการเมืองเหล่านั้นให้มีความมั่นคงทางจริยธรรมมากยิ่งขึ้น สามารถตัดสินใจประพฤติปฏิบัติโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและสังคมในภาพรวม ก็จะช่วยให้ประเทศของเรา มีการพัฒนาการเมืองไปสู่เป้าหมายได้เร็วขึ้น

สรุปประเด็นที่น่าสนใจจากการสัมมนา

1. ปัญหาด้านคุณธรรม และจริยธรรมทางการเมืองในสังคมไทยมี 3 ลักษณะ คือ การฉ้อราษฎร์บังหลวง การใช้อำนาจในทางมิชอบ และการดักตวงผลประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้องโดยไม่คำนึงประโยชน์ของสังคมประเทศชาติ การแก้ไขจำเป็นต้องมีการกำหนด ทั้งเป็นกฎ ระเบียบ การจัดทำจรรยาบรรณ และการส่งเสริมพัฒนาให้เกิดขึ้น โดยให้ครอบคลุมทั้งสามลักษณะ

2. ต้องมีการปลูกฝังเยาวชนให้ซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม และรู้จักรักษาคำมั่นประโยชน์ส่วนรวม โดยพ่อแม่และครู ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องเหล่านี้ โดยเฉพาะเรื่อง “ละอายชั่ว กลัวบาป”

3. ควรใช้หลัก “ทศพิธราชธรรม” มาใช้เป็นหลักในการบริหารปกครองประเทศ สำหรับนักการเมืองและชนชั้นปกครอง ซึ่งประกอบด้วย

- (1) การให้
- (2) การสำรวมในศีล
- (3) การสละในประโยชน์ส่วนตน
- (4) ความซื่อตรง
- (5) ความอ่อนโยน
- (6) ความเพียร
- (7) การระงับความโกรธ
- (8) ความไม่เบียดเบียน
- (9) ความอดทน
- (10) การแน่วแน่ในความถูกต้อง

4. ต้องปรับปรุงกระบวนการยุติธรรม โดยยึดหลักนิติธรรม ให้ทุกคนอยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกันโดยไม่เลือกปฏิบัติและเปลี่ยนระบบการไต่สวนคดีจากการที่ผู้กล่าวหาต้องพิสูจน์ความผิด มาเป็นผู้ถูกกล่าวหาต้องพิสูจน์ให้เห็นว่าตนไม่ผิด

5. สถานิติบัญญัติควรตรวจสอบกฎหมายเกี่ยวกับคอร์รัปชันทั้งหมด และปรับปรุงให้แน่ใจว่า สามารถนำมาบังคับใช้อย่างได้ผล

6. ต้องปรับปรุงคุณภาพของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ ตำรวจ อัยการ และผู้พิพากษา และต้องมีมาตรการป้องกันมิให้นักการเมืองเข้ามาแทรกแซงทำให้ขาดความเป็นอิสระ

7. โครงสร้างการบริหารประเทศจะต้องมีการถ่วงดุลและคานอำนาจกันระหว่าง ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ โดยมีฝ่ายตุลาการเป็นผู้แนะนำข้อกฎหมายและตรวจสอบ

8. ต้องมีระบบที่เปิดโอกาสให้ประชาชนและสื่อมวลชนเข้าถึงข้อมูล เพื่อให้มีการตรวจสอบการทำงานในภาครัฐอย่างโปร่งใส ปราศจากการฉ้อราษฎร์บังหลวง การใช้อำนาจโดยมิชอบ และการแสวงหาประโยชน์ต่อตนเองและพวกพ้อง

9. กำหนดหลักการในรัฐธรรมนูญ ให้มีการจัดทำจรรยาบรรณสำหรับนักการเมือง สมาชิกสภาและกรรมการ ข้าราชการประจำระดับต่างๆ และมีการออกพระราชบัญญัติรองรับ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมจริยธรรมในแต่ละกลุ่ม เพื่อเป็นผู้พิจารณาลงโทษกรณีที่มีผู้ละเมิดจริยธรรม

10. ต้องมีการกำหนดโครงสร้างทางการเมืองในรัฐธรรมนูญที่เปิดโอกาสให้คนดี มีคุณธรรมและจริยธรรมเข้ามาบริหารประเทศ และป้องกันมิให้คนไม่ดีมีโอกาสเข้ามาใช้อำนาจในระบบการเมือง

11. ต้องมีมาตรการที่ทำให้พรรคการเมืองเป็นสถาบันหลักทางการเมือง เพื่อสร้างและควบคุมให้นักการเมืองในพรรคของตนมีคุณธรรมและจริยธรรม ไม่มีพฤติกรรมฉ้อราษฎร์บังหลวง ใช้อำนาจในทางมิชอบ และแสวงหาประโยชน์ (เช่น กำหนดมาตรการให้ยุบพรรคเมื่อมีผู้บริหารหรือสมาชิกพรรคการเมืองมีพฤติกรรมทุจริตคอร์รัปชัน หรือห้ามกรรมการบริหารพรรคปฏิบัติงานด้านการเมืองชั่วระยะเวลาหนึ่ง เป็นต้น)

12. ควรมีการวางมาตรการไม่ให้สร้างเครือข่ายพวกพ้องที่จะเข้ามาแสวงหาประโยชน์ทางการเมือง คอร์รัปชันเชิงนโยบาย และมีพฤติกรรมสร้างผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)

เมื่อครู-นักเรียน เข้าค่ายศาสนสัมพันธ์ ก่อนขยายผลทั่วประเทศ

ท่ามกลางความรุ่มร้อนของทั้งสภาพอากาศและบรรยากาศทางการเมือง ยังมีคนกลุ่มหนึ่งที่พยายามสร้างสังคมสมานฉันท์ ที่เป็นรูปแบบเฉพาะตัว ให้เกิดขึ้นในหมู่เด็กและเยาวชน เพื่อให้เกิดความรักความสามัคคีแม้ต่างความเชื่อต่างศาสนา ด้วยการนำเอาเด็กๆ ทั้ง 3 ศาสนา คือ พุทธ คริสต์ อิสลาม มาเข้าค่ายทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นค่ายยุวพุทธศาสนิกสัมพันธ์ ภายใต้การนำของวิทยาลัยสงฆ์ธรรมสาธิต มูลนิธิโลกสำนักงานประเทศไทย และวัดปัญญานันทาราม โดยมีศูนย์คุณธรรมเป็นผู้สนับสนุนตลอดโครงการ

โครงการนี้เสร็จสิ้นไปตั้งแต่ปี 2549 และประสบความสำเร็จอย่างดี เพราะทำให้เด็ก ๆ กลุ่มหนึ่งจากโรงเรียนต่างๆ หลายสิบโรงเรียนในกรุงเทพฯ ได้รู้จักผูกสัมพันธ์ เข้าค่ายสร้างเสริมความเป็นผู้นำร่วมกัน และยังได้ออกไปสัมผัสถึงพื้นที่ชายแดนภาคใต้ถึงจังหวัดสตูลด้วย กลับมานั่งๆ เหยียดๆ ก็กลายเป็นแกนนำในการจัดตั้งชมรมศาสนสัมพันธ์ในโรงเรียนของตัวเอง ถ่ายทอดความรู้

และความคิดในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ เพื่อจะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่รู้จักและไม่สร้างปัญหาให้สังคม

โดยมีพื้นฐานหลักคิดร่วมกันว่า “เป็นหนึ่งเดียวในความหลากหลาย”

สช.สานต่อแนวคิดจากกลุ่มเล็กสู่กลุ่มใหญ่

ด้วยความสำเร็จของโครงการดังกล่าว สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ซึ่งเป็นผู้ดูแลโรงเรียนเอกชนทั่วประเทศ ซึ่งเป็นกลุ่มโรงเรียนที่มีสมาชิกเป็นทั้งโรงเรียนพุทธ โรงเรียนคริสต์ และโรงเรียนอิสลาม จึงเห็นความสำคัญในการสานต่อโครงการให้กว้างขวางและลงลึกยิ่งขึ้น จึงได้ขอความร่วมมือกับพันธมิตรผู้ขับเคลื่อนกิจกรรมเดิม ให้มาเป็นพันธมิตรร่วมดำเนินโครงการใหม่ในชื่อโครงการ ค่ายยุวชนศาสนสัมพันธ์ ซึ่งจะจัดค่ายในลักษณะของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้ง 3 ศาสนาหลักของประเทศไปพร้อมๆ กัน โดยใช้ทีมจัดกิจกรรมทีมเดิมที่เคยประสบความสำเร็จมาแล้วเป็นอย่างดีจากโครงการในปี 2549

โดยในโครงการใหม่นี้ การจัดค่ายจะแบ่งออกเป็น 6 ค่าย โดย 2 ค่ายแรกจะเป็นค่ายที่อบรมครูและผู้บริหาร โดยเฉพาะ ส่วน 4 ค่ายหลังเป็นค่ายอบรมแกนนำเยาวชนทั่วประเทศ เพื่อให้ทั้งครูและนักเรียนได้เรียนรู้ถึงเนื้อแท้ของกิจกรรมศาสนสัมพันธ์ว่าเป็นฉันใด จะได้ไปดำเนินการสานต่อในโรงเรียนของตัวเองได้อย่างคล่องตัวขึ้น

คาดว่าจะมีโรงเรียนเอกชนที่เข้าร่วมโครงการนี้ไม่ต่ำกว่า 50 โรงเรียน

โดยกลุ่มครูที่จัดอบรม 2 ค่ายแรกนั้นจัดในกรุงเทพมหานครทั้ง 2 รุ่น โดยดำเนินการไปแล้วสำหรับรุ่นแรกในวันที่ 15-19 มีนาคม 2550 เป็นครูจากภาคเหนือและอีสานจำนวน 32 คน และรุ่นที่ 2 เป็นครูจากภาคใต้และภาคกลางจำนวน 58 คน โดยจัดอบรมเพิ่มเติมที่ถึง 5 วัน เป็นวันปฐมนิเทศ 1 วัน วันปิดโครงการ 1 วัน อีก 3 วันพาไปศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มัสยิดกมลาจุลอิสลามในวันศุกร์ วัดปัญญานันทารามในวันเสาร์ และ โบสถ์พระแม่มหากาญญ์ในวันอาทิตย์

ส่วนในกลุ่มของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสายสามัญและอาชีวศึกษานั้น จะจัดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันรวม 4 รุ่นๆ ละ 60 คน รวมครูพี่เลี้ยงด้วยเป็น 75 คน โดยมาจากทั้ง 3 ศาสนา ในสัดส่วนที่เท่าๆ กัน ครั้งแรกจะจัดในกรุงเทพมหานคร ครั้งที่สองจัดที่ เชียงใหม่ ครั้งที่สามจัดที่ นครราชสีมา และครั้งสุดท้ายจัดที่ สุราษฎร์ธานี ทั้ง 4 รุ่นจะจัดระหว่างเดือนมิถุนายนถึงกรกฎาคม 2550

“เราคาดหวังว่า จะให้ทั้งครูและเด็กๆ ได้กลับไปร่วมกันจัดกิจกรรมต่อเนื่องในโรงเรียนของ

ตัวเอง ซึ่งอาจจะเป็นการจัดตั้งชมรมศาสนสัมพันธ์หรือกิจกรรมอื่นที่ทางครูและนักเรียนเห็นสมควร เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องศาสนสัมพันธ์ได้ขยายตัวออกไปให้กว้างขวางที่สุด” อาจารย์เกียร บุญสนอง ผู้ดำเนินโครงการนี้จาก สช.กล่าวถึงเป้าหมายโครงการเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้น

เมื่อครู 3 ศาสนา ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

การที่ครูจากภาคต่างๆ ทั่วประเทศ ได้มาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน 5 วัน 4 คืน ทั้งต่างศาสนากัน ทำให้เกิดบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในหลายมิติ เพราะบางท่านก็เป็นถึงผู้อำนวยการโรงเรียน บางท่านก็เป็นครูรุ่นใหม่ แต่เมื่อมาทำกิจกรรมร่วมกัน

ในรูปแบบของค่าย หลังกิจกรรมละลายพฤติกรรมไม่นาน ความสนิทสนมเข้ามาแทนที่ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจึงเข้มข้น และลงลึกอย่างน่าสนใจ

วันแรกเป็นพิธีเปิดการอบรมโดยมี นายนิราศ สร้างนิทร รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้เกียรติเป็นประธาน พร้อมด้วยผู้นำ 3 ศาสนา และศูนย์คุณธรรมเข้าร่วมงานด้วย

ในวันที่สองทั้งคณะครูและผู้จัดได้มีโอกาสเยี่ยมชมมัสยิดกมลอิสลาม เขตคลองสามวา ใกล้หนองจอก ตัดริมคลองแสนแสบ โดยมีอาจารย์วินัย สะมะฮุน อิหม่าม และสมาชิกสถานิบัญญัติแห่งชาติ เจ้าของสถานที่บรรยายเรื่อง “บทบาทมัสยิดกับวิถีชีวิตมุสลิม” และเรียนรู้วิถีชีวิตของมุสลิมที่ใครหลายคนยังไม่เคยเห็นด้วยการนำชมมัสยิด และสังเกตการณ์การทำละหมาดวันศุกร์ ซึ่งถือเป็นวันทำละหมาดใหญ่ประจำสัปดาห์ ได้เห็นการทำละหมาดที่เต็มไปด้วยความศรัทธาอย่างแนบแน่น แถมด้วยการล่องเรือคลองแสนแสบเพื่อศึกษาสังคมมุสลิมในพื้นที่จริงๆ ตกคําก็ยังมีการบรรยายและสนทนากลุ่มเรื่อง “อิสลามกับคำถามที่คุณอยากรู้คำตอบ” มีหลายเรื่องที่ทำให้คณะครูเข้าใจคนมุสลิมมากขึ้น และหลายเรื่องที่ไม่สามารถนำมาเรียบเรียงในที่นี้ได้ แต่ก็สร้างความเข้าใจได้เป็นอย่างดี

วันที่สามคณะครูย้ายที่พักไปอยู่ วัดกันบัง โดยเดินทางไปวัดปัญญา

การจัดค่ายจะแบ่งออกเป็น 6 ค่าย โดย 2 ค่ายแรกจะเป็นค่ายที่อบรมครูโดยเฉพาะ และ 4 ค่ายหลังเป็นค่ายอบรมเยาวชนทั่วประเทศ เพื่อให้ทั้งครูและนักเรียนได้เรียนรู้ถึงเนื้อแท้ของกิจกรรมศาสนสัมพันธ์

นันทารามย่านคลองหก ปทุมธานี เป็นศูนย์พัฒนาจิตที่มีกิจกรรมอบรมเข้มตลอดทั้งปี เป็นวัดที่พระทุกรูปขยันสอนขยันอบรมจริงๆ โดยมีพระครูสีลวัฒนาภิรม เจ้าอาวาสให้การต้อนรับอย่างเต็มที่พร้อมด้วยการบรรยาย “องค์ธรรมที่ควรรู้สำหรับผู้ศรัทธา”

โดยอาจารย์วิศาล เครือคล้าย (ค่ายที่ 2 นั้น เปลี่ยนโปรแกรมไปเยี่ยมและสนทนากับแม่ชีคันสนีย์ เสถียรสุด ณ เสถียรธรรมสถาน ในช่วงครึ่งวันเช้า ได้สาระอ้อมเอมไปอีกแบบหนึ่ง) หลังรับประทานอาหารเที่ยง (ซึ่งเป็นอาหารมื้อสุดท้ายเพราะที่นี้จะให้ผู้เข้าค่ายรับประทานอาหารเพียง 2 มื้อเท่านั้น ส่วนมื้อเย็นจะเป็นน้ำปานะ ซึ่งทานได้ไม้อั้น และก็ได้หัวได้จริง ๆ) ก็เป็นรายการสนทนาธรรมที่ไม่เครียดกับพระอาจารย์ประสงค์ ปริบุญโน ต่อด้วยการศึกษาธรรมะผ่านศาสนสถาน เป็นการเที่ยวชมวัดที่แทรกปริศนาธรรมไว้ในทุกพื้นที่ที่น่าสนใจ ตกค่ำก็แบ่งกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับท่านเจ้าอาวาสอย่างเป็นกันเอง

วันที่สี่ ย้ายเวทีไปที่ โบสถ์พระแม่มหากาฬญ์ จ.นนทบุรี เป็นการร่วมสังเกตการณ์พิธีมิสซาขอบพระคุณโดยมุขนายกยอแซฟ ชุศักดิ์ สิริสุทธี สังฆราชแห่งสังฆมณฑลโคราช ซึ่งเชี่ยวชาญงานด้านศาสนสัมพันธ์เป็นอย่างมากให้เกียรติมาเป็นประธานในพิธีได้เห็นพิธีมิสซาอันศักดิ์สิทธิ์ ก่อนเที่ยง

ก็เป็นการบรรยายเรื่อง หลักความเชื่อและปฏิบัติของศาสนาคริสต์และแบ่งปันชีวิตมิชชันนารีโดยบาทหลวงราฟาแอล มาเนนติ หลังอาหารกลางวัน ก็เป็นการฟังบรรยายจากบาทหลวงอาเดรียโน เปโลซิน โดยท่านพูดถึงงานเมตตาธรรมของชาวคริสต์ แล้วก็พาไปเยี่ยมบ้านแห่งความหวัง ซึ่งเป็นบ้านเด็กกำพร้า ที่ดูแลเด็ก ๆ อย่างดี เป็นบ้านแห่งความรักความอบอุ่นอย่างแท้จริง

ตกบ่ายเป็นการบรรยายภาพรวมโครงการยุวทูตศาสนสัมพันธ์ที่ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว โดยอาจารย์ นราทิพย์ พุ่มทรัพย์ ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม พร้อมทั้งแนะนำหนังสือถอดองค์ความรู้ของโครงการยุวทูตศาสนสัมพันธ์ในนาม “อย่างก้าวแห่งความเข้าใจ สานสายใยศาสนสัมพันธ์ สมานฉันท์สู่สันติสุข” คู่มือชมรมศาสนสัมพันธ์ในสถานศึกษาและคู่มือการจัดกิจกรรมศาสนสัมพันธ์ในสถานศึกษา ช่วงค่ำก็เป็นกิจกรรมกลุ่มเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์และในช่วงสนทนาการเตรียมมาจากพอถึงวันที่ห้าซึ่งเป็นวันสุดท้ายก็

เมื่อโครงการนี้สิ้นสุดลง
จะมีโรงเรียนแกนนำ
ไม่น้อยกว่า 50 โรงเรียน
ที่พร้อมจะต่อยอด
ขยายผลให้เกิดกิจกรรม
ศาสนสัมพันธ์ในโรงเรียน
ของตนเอง และโรงเรียน
ที่มีเครือข่ายเชื่อมโยงกัน

เป็นการสรุปงานเพื่อวางแผนขยายผลสู่สถานศึกษาของตนต่อไปและเดินทางกลับ

จุดประกายความหวังในอนาคต

การอบรมครูเสร็จสิ้นไปแล้ว พร้อมความประทับใจที่ต่างได้รับความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่างมากขึ้น

การอบรมนักเรียนกำลังจะเริ่มขึ้น ซึ่งเน้นการเสริมสร้างให้เกิดแกนนำเยาวชนด้านศาสนสัมพันธ์โดยใช้รูปแบบวิธีการคล้ายกัน เพียงแต่นวนเวลาให้เหลือเพียง 3 วันคือศุกร์เสาร์อาทิตย์ตามภารกิจทางศาสนาของอิสลามพุทธและคริสต์ตามลำดับ และกระจายการอบรมไปทั่วประเทศ

เมื่อโครงการนี้สิ้นสุดลง ก็จะมีโรงเรียนแกนนำไม่น้อยกว่า 50 โรงเรียนที่พร้อมจะต่อยอดขยายผลให้เกิดกิจกรรมศาสนสัมพันธ์ในโรงเรียนของตนเอง และโรงเรียนที่มีเครือข่ายเชื่อมโยงกัน ความสมานฉันท์อย่างยั่งยืนก็จะค่อยๆ ถูกปลูกฝัง ลงในหัวใจของเยาวชนคนหนุ่มสาว กลุ่มใหญ่ไม่น้อยกว่า 300 คน หากมีการติดตามผล และสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมเช่นนี้อีกในอนาคต เชื่อดีที่ถูกเพาะในวันนี้ ก็จะแพร่กระจายความรักความสามัคคีออกไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

เมื่อถึงวันนั้น ความขัดแย้งที่มักจะอ้างเรื่องศาสนา ก็จะลดน้อยถอยลง จนหมดไปในที่สุด

อุษา ไชยณรงค์ 41 ปี
ศาสนาคริสต์-คาทอลิก
โรงเรียนเรยีนาเชลีวิทยาลัย เชียงใหม่

“ประทับใจที่ได้เห็นพี่น้องมุสลิมใช้ชีวิตอย่างพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระเจ้าอยู่หัว

และเข้าใจเรื่องของพระภิกษุมากขึ้น จะนำความรู้ไปแบ่งปันให้กับเพื่อนครูเพื่อให้เข้าใจเรื่องการอยู่กันอย่างสันติแม้จะต่างศาสนา”

เจนวิ อัคระวิวัฒน์กุล 32 ปี

ศาสนาอิสลาม โรงเรียนพณิชยการเชียงใหม่

“เท่าที่สัมผัสมาตลอดเวลาที่อยู่ค่ายนี้ ทั้ง 3 ศาสนาต่างสอนให้ทุกคนเป็นคนดี ต่างกันที่

แนวทางปฏิบัติและการถ่ายทอดเท่านั้น กลับไปก็จะนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับลูกศิษย์ที่เราเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ด้วย”

ประมุข สุภาจันทร์ 61 ปี ศาสนาพุทธ
โรงเรียนศักดิ์สุนันท์วิทยา ลำปาง

“ประทับใจที่ได้รับรู้เรื่องราวของทุกศาสนาอย่างละเอียด โดยเฉพาะอิสลามได้เห็นความเป็นระเบียบเรียบร้อย และตรงเวลา กลับไปจะไปจัดอบรมทั้งครูและนักเรียน พร้อมกับแนะนำไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับ ยาเสพติดทุกชนิดด้วย”

พงษ์ชนก วรรณโกษิตย์ 26 ปี

ศาสนาคริสต์-มอร์มอน

โรงเรียนเทคโนโลยีอาชีวศึกษา อุบลราชธานี

“มาครั้งนี้ได้เห็นการหลอมรวมกันของทั้ง 3 ศาสนาทั้งในเรื่องความสามัคคี การระดม

ความคิดในการแก้ปัญหา และการแชร์ความคิดเห็นกันในระหว่างกลุ่ม ซึ่งเป็นภาพที่งดงามมาก จะนำความรู้ไปอบรมด้านพุทธศาสนาเพราะเด็กที่โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นชาวพุทธ”

อำพล ปัญญา 30 ปี

ศาสนาคริสต์-โปรเตสแตนท์

โรงเรียนปรินซ์รอยัลวิทยาลัย เชียงใหม่

“ได้เรียนรู้เรื่องราวของศาสนาอื่นๆ โดยเฉพาะอิสลามทำให้เข้าใจชาวมุสลิมมากขึ้น

เพราะในชุมชนที่ผมอยู่จะเป็นพุทธกับคริสต์ครึ่งต่อครึ่ง ส่วนการต่อยอดก็จะนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อกับทั้งครูและนักเรียนให้มีความรู้และเข้าใจศาสนาอื่นๆ เหมือนกับที่เราได้รับมา”

ไหมมูล เทพทอง 43 ปี ศาสนาอิสลาม

โรงเรียนมารีย์วิทยา นครราชสีมา

“อยากบอกว่าตัวเองไม่ได้รู้เรื่องศาสนามากนัก มาครั้งนี้สิ่งที่ได้รู้ก็ได้รู้ สิ่งที่อยู่แล้วก็กระจ่าง

ขึ้นจะนำความรู้ที่ได้ไปสอนในวิชาภาษาไทย ซึ่งมีเรื่องมหาวาสน์นครชาดกให้กระจ่างชัด และถูกต้องยิ่งขึ้น รวมถึงสอดแทรกเรื่องของอิสลาม และคริสต์เข้าไปด้วย”

สมพงษ์ วงศ์วาน 44 ปี ศาสนาคริสต์-คาทอลิก โรงเรียนอาเวมารีอา อุบลราชธานี

“จะเสนอผู้บริหารให้เปิดชุมชนมุสลิมศาสนาสัมพันธ์ในโรงเรียน โดยจะนำความรู้ที่ได้ไป

เล่าและสอนให้กับนักเรียนด้วย และจะรวบรวมสมาชิกในโรงเรียน ทั้งครูและนักเรียนที่สนใจให้เข้าใจถึงหลักปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการทำกิจกรรมศาสนสัมพันธ์”

สวัสดิ์ ลุสุข 44 ปี ศาสนาพุทธ โรงเรียนกรุงเทพมหานครปัญญาวชิรวิทยาลัย ลุ่มน้ำบึง จ.ตาก

“อบรมครั้งนี้ได้รับความรู้ทางศาสนาเพิ่มขึ้นทั้งคริสต์และอิสลาม ได้เห็นความเป็นมิตรและ

ความเป็นกันเองของคนมุสลิม ส่วนการทำพิธีในโบสถ์คริสต์ก็เพิ่งได้เห็นเป็นครั้งแรก และท่านมุขนายกชูศักดิ์ ลิริสุทธิก็ให้ข้อคิดเรื่องศาสนสัมพันธ์ได้เข้าใจมากขึ้น”

เมื่อกล่าวถึงครูภูมิปัญญาไทย หลายคนก็คงจะนึกไปถึงครูที่ใช้ภูมิปัญญาของไทยแต่โบราณในการประยุกต์การเรียนการสอน หรือไผ่ก็เป็นผู้ที่สังสมประสบการณ์ด้านต่างๆที่เป็นภูมิปัญญาแต่ดั้งเดิม จนได้รับการยอมรับให้เป็น “ครู”

แต่สำหรับ **ครูอุทุมพร มุลพรม** แล้ว คำว่าครูภูมิปัญญาไทยเพียงคำเดียวอาจจะอธิบายความเป็นตัวตนของท่านได้ไม่หมดจดครบถ้วน

เพราะชื่อเสียงที่โด่งดังของท่านในวันนี้มาจากการสอนวิชาพระพุทธศาสนาแนวใหม่ ที่ทำให้เด็ก ๆ สนุกสนานกับการเรียน จากวิชาที่ไม่มีใครอยากเรียน และไม่มีใครอยากสอน กลายเป็นวิชาที่เด็กสนุกสนาน อยากเรียน และสอบได้ยกชั้น

ท่านเป็นคนสร้างกระแสการสอนแบบใช้สื่อประสมประสานง่าย ๆ ใช้วัสดุเหลือใช้มาประดิษฐ์งานนำเสนอแบบกระต๊อกระตัก หยิบของเล่นใกล้ตัวมาเป็นตัวประกอบ นักเรียนเป็นผู้ร่วมแสดง และใช้ความสามารถส่วนตัวสร้างสรรค์การสอนให้เหมือนการแสดง

เป็นผู้ทำให้สื่อมัลติมีเดีย ที่ดูยุ่งยากวุ่นวายกลายเป็นเรื่องขิว ๆ ไป

อุทุมพร มุลพรม สุดยอดครูภูมิปัญญาไทย ผู้ทำให้สื่อมัลติมีเดียเป็นเรื่องขิว ๆ

จากครอบครัวนักกฎหมายสู่ครูภูมิปัญญา

ครูอุทุมพร สกุลเดิมบริสุทธิ์ เป็นคนสวรรค์โลก สุโขทัย เกิดเมื่อ 12 ตุลาคม 2488 จึงเพิ่งเกษียณเมื่อ 30 กันยายน ปีที่ผ่านมา หลังจบการศึกษาจาก ม.ศ.ว.ประสานมิตร ก็กลับไปเริ่มต้นชีวิตครูที่บ้านเกิดเมื่อปี 2509 จนได้พบรักและสมรสกับผู้พิพากษาศาลจังหวัดสวรรค์โลก บันเทิง มุลพรม และได้ย้ายติดตามสามีไปรับราชการที่จังหวัดต่างๆ อยู่หลายที่ เช่น ที่อ่างทอง 4 ปี แม่ฮ่องสอน 1 ปี เชียงราย 4 ปี และมาปักหลักที่กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี 2527 จนถึงปัจจุบัน จนมีลูกสาว 1 คน และลูกชาย 1 คน ต่างจบกฎหมายทั้งคู่ กลายเป็นผู้อยู่ในแวดวงนักกฎหมายไปโดยปริยาย

ครูอุทุมพร ผู้ชื่นชอบกับการเรียกตัวเองว่า “ครู” มากกว่า “อาจารย์” ต้องมาพบกับการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของชีวิตเมื่อย้ายมาที่โรงเรียนบางมดวิทยา “สี่ลูกหวาดจวนอุปถัมภ์” เพราะได้รับมอบหมายให้สอนวิชาพระพุทธศาสนาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งหมด สร้างความลำบากใจให้กับครูอุทุมพรมาก เพราะไม่มีความรู้ในวิชาพระพุทธศาสนามากนัก

การเปลี่ยนแปลงตัวเองครั้งนี้ เป็นที่มาของความโด่งดังในปัจจุบันอย่างแท้จริง

ทำทุกอย่างให้เป็นตัวอย่างแก่นักเรียน

เมื่อรู้ว่าภาระหนักอยู่ตรงหน้า ครูอุทุมพรจึงกลับมาปรึกษาสามี และพากันไปซื้อหาหนังสือหลักสูตรธรรมศึกษาตรี 1 ชุด “มาทำความเข้าใจและเตรียมการสอนจนดึกดื่น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการสอนมาก พอปลายปี 2528 จึงสมัครสอบธรรมศึกษาตรีที่สำนักเรียนวัดราชโอรสเพื่อเป็นตัวอย่างแก่เด็กว่าครูทำได้”

ปี 2529 ก็สอบธรรมศึกษาโท และปี 2530 ก็สอบธรรมศึกษาเอกได้สำเร็จ นี่จึงเป็นที่มาของโครงการอบรมจริยธรรมที่ได้ชักชวนนักเรียนของตนเองเข้าร่วมสอบทุกปี เพิ่มขึ้นๆ จนถึงปัจจุบัน มีเด็กที่สอบชั้นตรีได้มากกว่า 4 พันคน ชั้นโทมากกว่า 2 พันคนและชั้นเอกมากกว่า 1 พันคน หลายๆ ปีเคยสอบได้เป็นอันดับหนึ่งของประเทศด้วยซ้ำ

“ที่นี้ส่งนักเรียนเข้าสอบธรรมะศึกษาในสนามหลวง ทั้งโรงเรียน (ทุกศาสนา) ทำมาได้เป็นปีที่ 21 แล้ว โดยมีครูอุทุมพรสอบเป็นคนแรก เพื่อเป็นตัวอย่าง เพราะถ้าเราอยากจะทำให้นักเรียนเป็นอย่างไร เราก็ต้องทำให้เด็กดูเป็นแบบอย่างเป็น

คนแรกไม่ทันเด็กก็มักจะย้อนถามว่าครูทำได้ไหมเราก็ต้องทำให้เด็กเห็น อย่างสอนเรื่องศีลก็ต้องมีศีลให้เด็กเห็น ไม่ว่าจะสอนเรื่องอะไรครูต้องทำให้ได้ก่อน

เปรียบเหมือนเราต้องมีน้ำในตุ่ม เราจึงจะดื่กให้คนอื่นได้ ถ้าเราไม่มีน้ำในตุ่ม เราก็ดื่กให้ใครไม่ได้”

แรงบันดาลใจที่ทำให้สอนไม่เหมือนใคร

ครูอุทุมพรเล่าว่า “เพราะมาประสบกับนักเรียนที่ซุกซนและไม่สนใจเรียน ก็เลยอยากเอาชนะ กอปรกับความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ที่จะต้องทำให้ดีให้ได้ และบังเอิญได้ยินข่าวว่า พระอาจารย์สมพงษ์ มหาบุญญที่วัดชลประทานรังสฤษฎ์ สอนเรื่องการถ่ายภาพหนังกระดาษ เราก็เลยไปขอเรียนเมื่อปี 2530

ความจริงท่านมาอบรมที่โรงเรียนเราก่อน พี่ก็ตามไปเรียนด้วยทุกเสาร์อาทิตย์ นานมาก ไปที่ก็ได้ภาพหนึ่ง เราก็อยากจะเอาให้หมด ก็เลยต้องใช้ความพยายามสูงมากในการเรียน

ภาพเหล่านี้พระอาจารย์มีอยู่แล้ว เราไปเรียนวิธีผูกมัดเอ็นให้ภาพเคลื่อนไหว เพราะเรียนเสร็จเราก็ได้ภาพนั้นกลับพอมาสอนนักเรียนเราก็ประสบความสำเร็จ นักเรียนให้ความสนใจ เราก็มั่นใจขึ้นมาก

เวลาที่ตามท่านไป จะไปแต่เช้า ท่านสอนแล้วก็จะมอบหมายงานให้เราทำอยู่นอกกฎที่ท่านจะไปรับกนิมนต์ที่ไหน ท่านก็ปดกฎ เราก็นั่งทำของเราไป

ปี 2533 เราก็ประดิษฐ์ภาพขึ้นเองอีกหลายภาพ โดยให้พระอาจารย์สมพงษ์เป็นที่ปรึกษา และทำวิจัยกับเด็กไปด้วย

เมื่อเราเป็นแล้ว เราก็ทำให้เป็นชุด เช่น สารานุกรมธรรม 6 อปริหานิยธรรม 7 อกติ 4 ทศพิศราชธรรม 10 ตอนนั้นยังเป็นแค่ซี 6 อยู่เลย

ถ้าเราอยากจะทำให้นักเรียนเป็นอย่างไร

เราก็ต้องทำให้เด็กดูเป็นแบบอย่างเป็นคนแรก
ไม่ทันเด็กก็มักจะย้อนถามว่า ครูทำได้ไหม
เราก็ต้องทำให้เด็กเห็น
อย่างสอน เรื่องศีลก็ต้องมีศีลให้เด็กเห็น

ทุกเรื่องเราคิดภาพขึ้น และบอกวิธีทำ วิธีชักไว้ แล้วก็เอาเด็กมาทดสอบเป็นงานวิจัยที่จะค้นหาผลทางสถิติที่เด็กมีต่อสื่อชุดนี้

ตอนนั้นได้รับมอบหมายให้สอนม.ปลายทั้งหมด ปรากฏว่านักเรียนสนใจ ทำให้เราควบคุมห้องเรียนได้ ผลการเรียนก็ดี ไม่มีเด็กตกเลย อยู่ในเกณฑ์ที่ดีถึงดีมาก

ถ้าเด็กๆ เห็นเราแบกของพะรุงพะรังเข้าไปสอน เด็กก็จะชอบใจเพราะรู้ว่าวันนี้สนุกแน่ แต่ถ้าวันไหนไม่มีอะไรถือเข้าไป เด็กๆ ก็จะบ่นว่า “ว่าวันนี้ไม่มีอะไรเลย”

สอนจนกลายเป็นศูนย์กลางของชุมชน

ครูอุทุมพรยังเล่าให้ฟังต่อถึงผลสืบเนื่องจากการสอนแนวแปลกว่า

“นอกจากควบคุมเด็กได้ เด็กก็สนุกสนานและตั้งใจ เข้ากับเด็กได้ และเกิดความสัมพันธ์อันดีกับเด็ก ส่งผลให้ผู้ปกครองก็ชอบเรา ชุมชนก็ชอบเรา วัดก็ชอบเรา กลายเป็นจุดเด่นที่เราสอนดี

แม้แต่นักเรียนที่นับถือศาสนาอื่นก็ชอบเราด้วย เช่นศาสนาอิสลาม หรือคริสต์ เพราะเราสอนแบบสมานฉันท์ ไม่รังแกกัน เราไม่ได้ให้เปลี่ยนศาสนา และทุกศาสนาสอนให้เป็นคนดีเหมือนกัน

นอกจากนี้ เรามีเพื่อนต่างศาสนาเหมือนมีทั้งมือซ้ายมือขวาก็ช่วยกันทำงานได้ และโรงเรียนนี้ไม่มีปัญหาเรื่องศาสนา แม้ว่าจะมีนักเรียนอยู่ทั้ง 3 ศาสนา คือ มีพุทธมากที่สุด รองลงมาก็มีคริสต์กับอิสลามเท่าๆ กัน”

เทคนิคการสอนที่ไม่เหมือนใคร

ครูอุทุมพรย้อนอดีตว่า สอนด้วยภาพหนึ่งกระดาดมา 22 ปีแล้ว โดยเข้าใจว่าพระอาจารย์สมพงษ์จะพัฒนามาจากตัวหนังสือลงทางใต้

“พระอาจารย์มีความรักในสื่อภาพหนึ่งกระดาดเป็นชีวิตจิตใจ มีการพัฒนาและคิดค้นให้สื่อนี้มีรูปแบบที่ดียิ่งขึ้นไปอีก

ครูได้พื้นฐานจากท่านแล้ว ครูก็พัฒนาจนเอาไปประยุกต์กลายเป็นสื่อการสอนใหม่อย่างหนังสือภาพ 3 มิติ (ป๊อบอัพ) เล่มนี้เรื่ององคุลิมาล สมเด็จพระเทพฯท่านเปิดดูทุกหน้าในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” ครูอุทุมพรทอดหนังสือป๊อบอัพทำมือเล่มโปรดของตัวเอง

“ชุดแรกที่ครูทำก็คือชุดนี้เป็นชุดที่ทำจาก

กระดาดลูกฟูกที่ใช้ทำกล่อง เอามาปะกระดาดที่ถ่ายเอกสารแล้วลงสี ใช้มากกว่า 20 ปีแล้ว ตั้งแต่ปี 2530 จนเก่าขนาดนี้

พอถึงปีนี้ครูเลยคิดทำใหม่ ก็สดใสขึ้น”

ครูอุทุมพรลองเล่าบางมุมที่สอนเด็กๆ จนตาค้างให้เราฟัง

“ในคืนวันหนึ่ง ในเรือนของท่านบุโรหิต ภรรยาท่านบุโรหิตคลอดบุตรออกมาเป็นชาย (ครูชักภาพเด็กให้เคลื่อนไหว) ท่านใดนั้นมีเหตุการณ์ประหลาดเกิดขึ้น คืออาวุธของพระเจ้าประเสนทิโกศลก็มีแสงประหลาดออกมา เด็กก็นั่งฟังตาแป่ว นี่คือกลเม็ดเด็ดพรายที่เราจะต้องเอามาสอน มีนี่ก็ชอบอยู่แล้ว (ภาพหนึ่งกระดาดในมือ) ยังมีอีก (ป๊อบอัพเด็กเล่น) อันนี้ 130 บาทเอง

หัวใจของมันก็ต้องทำให้สนุก มีลีลา และมีอารมณ์ร่วมไปกับเรื่องที่เราเล่า เมื่อสนุกเด็กจะจำได้แม่น ไม่ต้องท่องเลย อันนี้คือเสน่ห์ ของภาพหนึ่งกระดาด”

ครูบอกว่าภาพหนึ่งกระดาดที่มีอยู่ตอนนี้เข้าใจว่าคงหลายร้อยภาพเหมือนกันเพราะหลายชิ้นก็ให้คนอื่นไปบ้าง แต่เป็นสิ่งที่ครูรักมากที่สุดในชีวิต

สื่อมัลติมีเดียราคาแสนถูก

ครูเล่าว่าภาพที่ใช้เอามาจากพวกหนังสือนิทานต่างๆ แล้วไปเจออะไรที่น่าสนใจก็คิดประดิษฐ์เอาจากภาพเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นการ์ตูนหรือเพลงพื้นบ้าน เอามาซีร็อกขยายแล้วก็ลงสี ทำเองทั้งหมด ใช้กระดาดลูกฟูกของลุงเก่าๆ ทำเป็นแผ่นรองหลัง ใช้เอ็นไสมัดเพื่อชักให้ภาพเคลื่อนไหว สรุปลแล้วภาพหนึ่งไม่กี่บาท บวกเทคนิคเฉพาะตัว ก็ทำให้ได้สื่อมัลติมีเดียของจริง คือ มีทั้งภาพ (หนึ่งกระดาด) แสง (จากป๊อบอัพ) เสียง (จากของเล่นและจากตัวครูเอง) ด้วยราคาแสนถูก

ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาสื่อ ตอบได้ว่าไม่มี

เพราะครูอุทุมพรเหมาจ่ายเองหมด
ถามว่าครูคิดได้ไง ท่านก็บอกว่า

“ในบทเรียนถ้าพูดถึงอะไรเราก็ไปนึกถึงว่าอะไรจะเอามาใช้
แทนได้ หยิบฉวยได้หมด โดยเฉพาะของเล่นใกล้ตัว

บางชั่วโมงที่เราอยากจะให้เด็กร้องไห้ เราก็จะมีตุ๊กตุ่น
ตุ๊กตามากมาย มาประกอบการสอน บรรยายไปเด็กก็ร้องไห้
น้ำตาร่วงกันเป็นแถว อย่างที่เห็นในทีวี

เวลาเราพัฒนาภาพใหม่ๆ ขึ้นมา ของเก่าก็ไม่ทิ้ง มีคนขอ
ก็ไม่ให้ เพราะเราหวงมาก ความจริงแล้วควรจะต้องปิดทองเสีย
ด้วยซ้ำ และเราก็มองไม่ได้ปลดระวาง เพราะทุกชิ้นเราประดิษฐ์
ออกมาด้วยความรัก บางชิ้นนั้นตีสองยังไม่ได้นอนเลย บางคืน
ก็สว่างคาตา

รางวัลของครูไม่ใช่การได้รับการ
ยกย่องให้เป็นครูดีเด่นไทยดีเด่น
หรือได้รางวัลอะไรมากมาย
หากแต่เป็น “การที่เห็นเด็กนั่งยิ้ม
ตาเป็นประกาย” ต่างหาก

ครูทำคนเดียว แต่ที่บ้านก็มีลูกช่วยบ้าง สามีก็นั่งที่ปรึกษา
บางทีก็แสดงให้สามีดู ท่านก็เป็นคนดีชม บางทีถามว่าเป็นยังไง
ท่านก็ว่า ยังกะคนบ้า แต่เมื่อนำมาแสดง ก็ได้รับความสนใจ
ทุกครั้ง”

...นี่เองที่ทำให้ครูหน้าเด็ก ทีมงานสัมภาษณ์คิดกันอยู่ในใจ

รางวัลของครู - ผู้ไม่ยอมเกษียณ

ครูอุทุมพรบอกว่ารางวัลของครูไม่ใช่การได้รับการยกย่องให้
เป็นครูดีเด่นไทยดีเด่น หรือได้รางวัลอะไรมากมาย หากแต่
เป็น “การที่เห็นเด็กนั่งยิ้ม ตาเป็นประกาย” ต่างหาก ที่ทำให้
ครูมีกำลังใจสอนอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาสื่อของตัวเองจน
โด่งดังไปทั่วประเทศ

วันนี้ครูได้รับเชิญให้ไปสอนสื่อภาพหนังกระดาษทั่วประเทศ
มีนัดหมายเต็มตลอดทั้งเดือน ตอนนี้ก็มีจองคิวล่วงหน้า
กันเป็น 1-2 เดือนแล้ว ที่เคยไปก็มีที่จังหวัดบุรีรัมย์ อุบลราชธานี อุดร
ขอนแก่น ภูเก็ต ฯลฯ

“เวลาเดินทางไปสอนก็แพ็คเอาอุปกรณ์ทุกอย่างใส่ถุง
พลาสติกขนาดใหญ่ (แบบเดียวกับแม่ค้าขายของตามตลาดนัด)
เราก็นั่งไปพร้อมทั้งถุงอีก 2 ใบ เข้าไปในโรงเรียนหนึ่ง
รปภ.ของโรงเรียนก็เข้ามาร้องทักว่า เจ้..เขาไม่ให้เข้ามาขายของ

ในโรงเรียนนะ เราก็นั่งเรอะก๊าก ต้องบอกว่าเราเป็นวิทยากร
ไม่ใช่แม่ค้า

เราก็นั่งมาแต่ไหนแต่ไรอย่างนี้ ไม่ได้ปิดบังอะไร ที่นี้
พอออกรายการคนค้นคนแล้ว ก็มีคนบริจาคกระเป๋าสตางค์
ไปนอกมาให้ บอกว่า อาจารย์จะได้ใส่ของเวลาไปบรรยาย
ก็ใส่ได้จริง ๆ ที่นี้ไปภูเก็ต ก็ลากกระเป๋ามาใหม่ไปด้วย ก็มี
คนซุบซิบกันว่า ตัวคงใช่แต่กระเป๋ามาใหม่ซะ ก็ซำกันไป”

แม้ว่าจะพ้นวันเกษียณมาแล้วครูเคยฝันจะใช้ชีวิตอย่างสงบ
อยากทำอะไรก็จะทำ แต่ก็ยังหยุดไม่ได้ เพราะตอนนี้กำลัง
สนุกกับสื่อแบบป๊อปอัพ พลิตสื่อไป 2 เรื่อง คือองคฺุสมาล
กับชาตคก แล้วต่อไปก็ยังคงคิดจะผลิตงานป๊อปอัพอื่นๆ ออกมา
เรื่อยๆ

“ก็จะทำไปจนกว่าจะตาย เพราะนี่คือการตอบแทนบุญคุณ
ของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์” นี่คือการปลื้มใจสุดของ
ครูอุทุมพร และครูยังแถมท้ายข้อคิดก่อนกลับด้วยว่า

“อยากให้พวกเราทุกคน ช่วยกันสอนให้เด็กเข้าใจ
ในคุณค่าของลูกศิษย์ของเรา ลูกศิษย์ของเราเมื่อโตเป็น
ผู้ใหญ่ก็จะช่วยชาติต่อไป เพราะเด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่
ในวันหน้า และผู้ใหญ่ในวันนี้ คือผู้ใหญ่ในวันหน้า”

วิทยุชุมชน

สื่อ

สร้างความเข้มแข็งชุมชน

ท่ามกลางกระแสการพัฒนาด้านสื่อที่ถาโถมเข้าสู่ประเทศไทยอย่างรวดเร็วในช่วงสิบปีที่ผ่านมา มีสื่ออยู่อย่างน้อย 2 ชนิดที่มีส่วนสำคัญในการสร้างประวัติศาสตร์หน้าใหม่ให้กับวงการสื่อบ้านเรานั้นคือสื่ออินเทอร์เน็ต และสื่อวิทยุชุมชน

สื่ออินเทอร์เน็ตนั้นเติบโตตามกระแสการแข่งขันของโลก ที่มีนายทุนสื่อสหายักษ์ใหญ่ปักหลักทำตลาดกันอย่างถึงพริกถึงขิง การแข่งขันถึงรุนแรงยิ่งแข่งขันกันมาก ก็ทำให้ตลาดขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ขณะที่สื่อวิทยุชุมชนนั้น เติบโตท่ามกลางความสับสนและวุ่นวาย แต่ในอีกด้านหนึ่งก็สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนได้อย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน

เสรีภาพของสื่อ..เสรีภาพประชาชน

ที่มาอย่างสันที่สุดของกำเนิดวิทยุชุมชนในเมืองไทยก็คงต้องอ้างถึงรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 ที่เพิ่งถูกยกเลิกไปและกำลังร่างกันใหม่ ในมาตรา 40 ระบุว่า “...คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ”

เมื่อเป็นทรัพยากรของชาติ ใครจะ

ผูกขาดก็ทำไม่ได้ ปรากฏการณ์ตั้งสถานีวิทยุชุมชนจึงเกิดขึ้น ด้วยกฎเกณฑ์ที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เพียงหาเครื่องส่งกระจายเสียง ขนาดไม่เกิน 30 วัตต์ รัศมีการกระจายเสียงไม่เกิน 15 กิโลเมตร และเสาสูงไม่เกิน 30 เมตร ด้วยเหตุผลจากนักวิชาการว่าเป็นมาตรฐานเพื่อชาวชุมชนจริง ๆ ซึ่งจะสามารถครอบคลุมในระดับตำบลเท่านั้น และยังเป็นการแบ่งกันใช้คลื่นความถี่วิทยุที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างทั่วถึงด้วย เช่น คลื่น 99 เมกะเฮิรตซ์สามารถออกอากาศได้พร้อมกันเป็นร้อยสถานีทั่วประเทศเพราะรัศมีการส่งกระจายเสียงไม่ทับกัน

ในช่วงเวลาเพียงไม่กี่ปีนับแต่ปี 2540 มีผู้ขอจัดตั้งสถานีวิทยุชุมชนแล้วกว่า 4,000 ราย แน่นอนว่ามีทั้งผู้สนใจที่เป็นชาวชุมชนที่อยากมีสื่อของชุมชนจริง ๆ กับทั้งนักธุรกิจที่เห็นช่องทางทำมาหากิน และนักการเมืองท้องถิ่นที่หวังใช้ประโยชน์ จากสื่อชุมชนในการรักษาฐานเสียงของตัวเอง

เราจึงได้ยินข่าวอยู่บ่อยครั้ง เรื่องของการกระทบกระทั่งระหว่างวิทยุชุมชนกับสื่อวิทยุกระแสหลักที่มีกำลังส่งครอบคลุมนับร้อย ๆ กิโลเมตรที่มีสัมปทานทางธุรกิจอันเหนียวแน่น

ยาวนาน หรือบางแห่งก็ไปรบกวนคลื่นวิทยุการบิน บางแห่งหัวใสเอาเสา 30 เมตรขึ้นไปตั้งบนยอดตึกที่สูง 150 เมตรแบบเลี้ยงบาลีก็มีให้เห็นกัน

ปัญหาเหล่านี้ล้วนเกิดจากการที่ยังไม่มีกฎหมายลูกประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อเป็นกรอบกติกาการยาตราในการควบคุมสถานีวิทยุชุมชนนั่นเอง

วิทยุชุมชน โดยชุมชน..เพื่อชุมชน..ของชุมชน

ในอีกมุมหนึ่ง การเติบโตของสถานีวิทยุชุมชน ที่เกิดจากการผลักดันของกลุ่มเอ็นจีโอ และเหล่าครูอาจารย์หรือสงฆ์ที่เป็นพระนักพัฒนา นำพาวิทยุชุมชนเข้าสู่ชุมชน สนับสนุนให้คนในชุมชนได้มีโอกาสแสดงบทบาทของตนเองผ่านวิทยุชุมชน ไม่ว่าจะเป็นเด็กเยาวชน ประชาชนชาวบ้าน แม่บ้านคนชรา หรือผู้อาวุโสที่เปี่ยมประสบการณ์ ทุกคนมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรมประจำหมู่บ้านสิ่งแวดล้อมชุมชน หรือแม้กระทั่งการแลกเปลี่ยนในเรื่องการเมืองทุกระดับ

มีสถานีวิทยุชุมชนนับร้อยนับพันแห่ง ที่จับกลุ่มรวมตัวกันเป็นเครือข่ายวิทยุชุมชนประจำจังหวัดทั่วประเทศด้วยอุดมการณ์เดียวกัน คือมุ่งหวังให้วิทยุ

เพราะโฆษณาคือปัจจัยสำคัญที่ทำให้อุดมการณ์ของวิทย์ชุมชนเบียงเบนไปเป็นสถานีวิทยุเพื่อการค้ามันเอง

ที่ลำปาง อำเภอแจ้ห่ม ชาวบ้าน
คนหนึ่งหายไปจากหมู่บ้าน เครือข่าย
วิทยุชุมชนจังหวัดลำปางที่มีอยู่ด้วยกัน 7
สถานีช่วยกันออกอากาศตามหาคนหาย
เพียงไม่กี่วันข้ามวันมีผู้คนแจ้งเบาะแส
จนตามหาพบ

ที่ตำบลเปือย อำเภอสิเกาอำนาจ
จังหวัดอำนาจเจริญ มีเด็ก ๆ มาร่วมจัด
รายการตำนานยาเสพติด และวันหนึ่งว่า
ชาวบ้านหนีจากคอกไปตัวหนึ่ง เพียง
ชั่วโมงเดียว ชาวบ้านก็ช่วยกันตามหา
ว่าตัวนั้นได้อย่างรวดเร็ว เพราะสื่อวิทยุ
ชุมชนนั่นเอง

และในอีกหลายๆที่ ที่สี่วิทยุชุมชนเข้าไปแย่งพื้นที่สื่อกระแสหลัก และเป็นขวัญใจของชาวชุมชนได้อย่างไม่ยากเย็น

ในชุมชนที่มีผู้นำที่เข้มแข็ง ก็จะใช้สื่อวิทยุชุมชนเพื่อชาวชุมชนได้อย่าง

แท้จริง ในขณะเดียวกัน ถ้าหากชาว
ชุมชนที่เห็นประโยชน์ของวิทยุชุมชน
อุทิศเวลา และอุทิศตนให้กับการ
จัดรายการดี ๆ ผ่านสถานีวิทยุชุมชน
เป็นประจำ ชุมชนนั้นก็กลายเป็น
ชุมชนเข้มแข็งได้ในเวลาไม่นานเพราะ
สิ่งดี ๆ ที่สอดแทรกอยู่ในรายการวิทยุนั้น
จะค่อย ๆ กล่อมเกลามาให้ผู้ฟัง เกิด
ความรักถิ่นฐานบ้านเกิด รักหมู่คณะ
ร่วมชื่นชมยินดีกับพี่น้องที่ทำความดี
และร่วมกันแค้นตีใครก็ตามที่สร้าง
ปัญหาให้กับชุมชน

ยังมีอนาคตที่สดใสรออยู่

กรอบกติกา และกว่าจะประกาศใช้
รัฐธรรมนูญใหม่ (เชื่อแน่ว่าจะให้
เสรีภาพสื่อเหมือนเดิม) กว่าจะเริ่มออก
กฎหมายลูกที่สอดคล้องกัน คงต้องรอกัน
อีกนานทีเดียว

แต่ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในวันนี้ ทำให้มั่นใจได้ยิ่งกว่า การเติบโตของสถานีวิจัยชุมชนที่เกิดจากความต้องการของชุมชนจริง ๆ นั้น จะยังคงรักษาตัวรอดได้อย่างแน่นอน เพราะเป็นเสมือนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ดี ที่จะให้ทุกคนในชุมชน ได้มีโอกาสใช้สถานีวิจัยแห่งนี้ในกิจการของตัวเองอย่างเต็มที่

ในขณะที่สถานีวิทยุชุมชนที่ต้องอิงโฆษณา คงจะอยู่ยาก ในกระแสการแข่งขันสูงเช่นทุกวันนี้ เพราะเมื่อเกิดด้วยเหตุผลทางธุรกิจ การดำรงอยู่ต้องพึ่งพาเหตุปัจจัยทางธุรกิจเพียงอย่างเดียว ต้นทุนทุกอย่างจึงสูงอย่างช่วยไม่ได้ และเมื่อไม่สู้กำไร ก็ป่วยการที่จะดำเนินการต่อ ภาพที่เห็นจึงเป็นภาพสถานีวิทยุชุมชนแบบจบบนยปิดตัวเองลงทุกวัน

เมื่อถึงวันที่มีการอภิปรายชัดเจน (เชื่อว่าเจ้าของสถานีวิทยุทธศาสตร์จะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดกรอบกติกาด้วย อย่างแน่นอน) สถานีวิทยุทธศาสตร์ที่เหลืออยู่ก็จะมีแต่สถานที่ที่เข้มแข็ง เป็นที่พึงของชุมชนได้อย่างแท้จริง

หวังว่า ความคาดหวังนี้จะเป็นจริง...นานเท่าไรก็จะรอ

เก๋ความ

หลังจากคุณยายใช้โปรแกรมเอ็มเอสเอ็นคุยกับหลานสาวสุดที่รัก ที่เรียนต่อปริญญาโทอยู่ที่สหรัฐอเมริกา ก็ทำให้คุณยายคลายเหงาได้บ้าง เพราะเมื่อไรที่คิดถึงก็ต่อเน็ตคุยกะหลานได้ตั้งใจ ตอนนี้คุณยายก็กลายเป็นนักแชตวัยเด็ก ที่ใช้การแชตถ่ายทอดภูมิปัญญาไทยไปสู่โลกไซเบอร์อย่างน่ารัก

เชิญคุณ ๗ ติดตามการแชตของยายหลานคู่นี้ตอนต่อไปได้ ณ บัดนี้

kunyai.com@gmail.com

ชุมชนเข้มแข็ง แบบไหน? ที่เหมาะสมกับไทย

หนูหม่อม: สวัสดีค่ะคุณยาย คุณยายสบายดีนะคะ วันนี้หนูมีปัญหามาปรึกษาคุณยายอีกแล้วละค่ะ

ยาย: ยายสบายดีค่ะ ได้ข่าวสงกรานต์ที่แอลเอ สนุกกันใหญ่เลยนะ น่าดีใจนะที่คนไทยยังรักษาประเพณีดั้งเดิมได้ดีกว่าในบ้านเกิดเสียอีก แล้วหนูอยากรู้เรื่องอะไรละเกี่ยวกับนี้

หนูหม่อม: เรื่องชุมชนเข้มแข็งค่ะ เป็นรายงานพิเศษที่อาจารย์ให้นักศึกษาพาทะเลเขียนถึงชุมชนเข้มแข็งในบ้านเมืองของตัวเองมาเล่าสู่กันฟัง

ยาย: แหม ทนสมัยอีกแล้วนะ เมืองไทยก็กำลังฮิตเรื่องชุมชนเข้มแข็งเหมือนกัน แต่ก็ยังเป็นนโยบายเสียละมากกว่า ที่ทำสำเร็จแล้วพอโชว์ได้ก็นับได้ไม่ครบนิ้วมือ

หนูหม่อม: แล้วความหมายของชุมชนเข้มแข็งจริง ๆ นี่คืออะไรละคะ

ยาย: เป็นคำง่าย ๆ แต่ต้องอธิบายกันนานนะ แต่เอาแบบสั้น ๆ ก็คือแนวทางการพัฒนาชุมชนให้สามารถพึ่งพาตัวเองได้อย่างยั่งยืน ซึ่งก็แล้วแต่ว่าชุมชนนั้น ๆ มีจุดเด่น จุดแข็งอยู่ที่ตรงไหน เรื่องนี้ในต่างประเทศก็ทำกันเยอะนะ เพียงแต่ว่าจะเอาเข้มแข็งแบบไหนละ

หนูหม่อม: ถ้างั้นคุณยายลองแจงเป็นน้ำจิ้มหน่อยสิคะ ว่าหลายแบบนี้เป็นยังไง

ยาย: เอาที่ดัง ๆ นะ ก็อย่างชุมชนคิบบุชของอิสราเอลไง เขาอยู่กลางทะเลทราย แต่ก็ช่วยกันพัฒนาจนปลูกส้ม ปลูก

ผักได้งอกงามส่งขายได้เป็นล่ำเป็นสัน มีระบบสหกรณ์ที่เข้มแข็ง แต่เป็นชุมชนติดอาวุธด้วยนะเพราะเขายังต้องเตรียมพร้อมรับมือศึกสงครามกันตลอดเวลา

ต่อมาในโซนเอเชียที่ดังมาก ๆ ก็**แซมมาเอล อุนดง** ของเกาหลีใต้ไง คำว่า Saemaul Undong แปลว่า ชุมชนใหม่ ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาสังคมแบบผสมผสานที่ได้รับความสำเร็จอย่างใหญ่หลวงในประเทศเกาหลีใต้ และถือว่าเป็นขบวนการระดับชาติ สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวชนบทได้เปลี่ยนจาก ที่เคยประสบความยากจนแร้นแค้น มาสู่สภาพที่ร่ำรวยขึ้น และโดยขบวนการนี้เองได้ขยายอิทธิพลไปสู่วงการอุตสาหกรรมในเมืองด้วย และกลายเป็นอุดมการณ์ชีวิตชาวเกาหลีทุกคนในปัจจุบัน

ต้องยึดถือเอาแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงไว้ก่อนเป็นเบื้องต้น
และเสริมด้วยความเข้มแข็งด้านคุณธรรม
ก็มาจากการเชื่อมโยงระหว่างบ้าน-วัด-โรงเรียนหรือ “บวร”
ทำได้อย่างนี้ยาวว่าเข้มแข็งได้ไม่ยากหรอก

หนูหม่อม: แล้วอย่างที่ญี่ปุ่น มีชุมชนลักษณะนี้ไหมคะ

ยาย: มีสิจ๊ะ หนูคงได้ยินคำว่าโอท็อปจนคุ้นแล้วใช่ไหมละ ความจริงสินค้าโอท็อปของไทยก็ได้ความคิดมาจาก**สหกรณ์ของเมืองโออิตะ** ในประเทศญี่ปุ่นนี่เอง ชุมชนที่เมืองนี้ เขามีความคิดในการผลิตสินค้าที่ชาวชุมชนผลิตขึ้นเอง แล้วขายผ่านระบบสหกรณ์โดยไม่ต้องพึ่งพาระบบตลาดปกติ ทำให้รายได้ทั้งหมดตกอยู่กับชาวชุมชนอย่างแท้จริง ต้องถือว่าระบบสหกรณ์ของเขาเข้มแข็งมาก และเป็นแบบอย่างได้จริง ๆ

หนูหม่อม: แต่หนูก็เห็นเมืองไทยมีระบบสหกรณ์มาตั้งนานแล้วนี่คะ แต่ไม่เห็นว่าจะเข้มแข็งจริงๆเลย

ยาย: นี่เป็นสายพระเนตรที่ยาวไกลของกษัตริย์ไทยจริงๆ นะ เพราะสหกรณ์บ้านเรานะถือกำเนิดมาตั้งแต่ปี 2458 โดยถือว่าพระราชวรรังค์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ เป็นพระบิดาของการสหกรณ์ไทย แต่ผ่านมา กว่า 90 ปียังไม่ถึงไหนเพราะเราไม่ได้ให้ความรู้กับชุมชนจริงๆ และไม่ได้เกิดจากความต้องการของชุมชนจริงๆ ด้วย แต่ถึงอย่างไรก็ยังมีชุมชนเข้มแข็งแบบไทยที่เกิดขึ้นจากชุมชนจริงๆ อยู่หลายแห่งเหมือนกันนะ

หนูหม่อม: คุณยายลองยกตัวอย่างหน่อยสิคะ หนูไม่ค่อยมีความรู้เรื่องนี้เลย

ยาย: ที่โด่งดังมาก ก็มี**ชุมชนไม้เรียง** ที่อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีผู้นำอย่าง **ลุงประยงค์ รัตนรงค์** ผู้ได้รับรางวัลแมกไซไซ จากความคิดที่แก้ปัญหาการคายางตกต่ำเพราะผลผลิตด้อยคุณภาพ ด้วยการศึกษาดูงานการผลิตยางจนสามารถตั้งโรงงานในชุมชน พัฒนาจนผลิตยางคุณภาพและติดต่อผู้ซื้อโดยไม่ผ่านคนกลาง ทำให้สามารถเพิ่มรายได้แก่ชุมชนทั้งตำบลจนโด่งดัง ถึงขนาดตั้งเป็นหลักสูตรสอนระดับปริญญาตรีได้เชียวละ

ที่เด่นอีกหมู่บ้านหนึ่งของนครศรีธรรมราชก็คือ **คีรีวง** ซึ่งชาวบ้านรวมกลุ่มกันออมทรัพย์จนตั้งเป็นธนาคารชุมชนได้จริงๆ ไม่ต้องพึ่งเงินนอกระบบเลย นี่ก็ถือว่าเข้มแข็งไปอีกแบบหนึ่ง

หรืออย่างจังหวัดตราดซึ่งมีพระนักพัฒนาอย่าง**พระสุบิน ปณีโต** เป็นผู้นำในการตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ ก็สามารทำให้ชาวบ้านกว่า 100 หมู่บ้านสามารถพึ่งตนเองได้จากเงินออมเพียงวันละ 1 บาทเป็นการสร้างสวัสดิการชุมชนที่น่าทึ่งทีเดียว

และยังมีอีกนับสิบนับร้อยแห่งนะ ที่ชาวบ้านเขาทำกันเองแบบที่เรียกว่า **“ระเบิดจากภายใน”** คือเป็นความต้องการของชุมชนจริงๆ แล้วจะทำให้เข้มแข็งได้ง่ายกว่าที่จะยึดเยื้อดหรืออัดฉีดเงินเข้าไปอย่างที่เคยทำมาในอดีต

หนูหม่อม: โห คุณยายนี่รู้ลึกจริงๆ นับถือค่ะ แต่ว่าชุมชนเข้มแข็งแบบไหนละคะที่เหมาะกับเมืองไทย

ยาย: ถ้ามได้ดี แต่ตอบให้เบะ ๆ ไม่ได้หรอกจ๊ะ เพราะความเข้มแข็งที่แท้จริงต้องมาจากความต้องการของชาวชุมชนเองไงละ แต่ละชุมชนต้องค้นหาเองว่า ชุมชนของตัวเองเหมาะกับการพัฒนาไปสู่จุดไหน จะใช้อะไรเป็นตัวตั้ง ไม่มีสูตรสำเร็จหรอก แต่หากชาวชุมชนร่วมแรงร่วมใจกันได้เมื่อไร ประกอบกับมีผู้นำที่เข้มแข็งด้วย ก็สามารถพัฒนาเป็นชุมชนเข้มแข็งได้ไม่ยากหรอกจ๊ะ

แต่อย่างน้อยนะ ยายว่า ต้องยึดถือเอาแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงไว้ก่อนเป็นเบื้องต้น และเสริมด้วยความเข้มแข็งด้านคุณธรรมที่มาจากการเชื่อมโยงระหว่าง **บ้าน-วัด-โรงเรียนหรือ “บวร”** ทำได้อย่างนี้ยาวว่าเข้มแข็งได้ไม่ยากหรอก หนูว่าไหมละ

หนูหม่อม: หนูเห็นด้วยค่ะ คุณคะคุณยายวันนี้เหมือนได้เที่ยวรอบโลกเลย ต้องขอบคุณคุณยายอีกครั้งนะคะ ทำให้หนูได้ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้นเกี่ยวกับเรื่องของชุมชนเข้มแข็ง

ยาย: ด้วยความยินดีจ้า หม่อม ถ้าหลานปรึกษาทั้งทีแล้วให้คำปรึกษาไม่ได้ ก็เสียชื่อคุณยายดอตคอมหมดสิจ๊ะ

หนูหม่อม :เจ้ค่ะ หนูเชื่อแล้วละค่ะว่าคุณยายของหนูนอกจากไฮเทคแล้วยังไฮเปอร์อีกด้วย หนูบายก่อนนะค่ะ ก่อนที่จะมีเรื่อง อีอิ

ยาย: อุดทะเลนไม่ได้นะเรา งั้นบายก็บายเหมือนกันแหละ รักษาตัวด้วยนะ รักหนูนะ

หนูหม่อม: เจ้ค่ะ หนูก็รักคุณยายค่ะ

บวชนเณรภาคฤดูร้อน

แบบพอเพียงที่ วัดโพธิ์ศิวะ

เมื่อถึงหน้าร้อน ประเพณีบวชนเณรสำหรับเด็กชายและศีลจาริณีสำหรับเด็กหญิงนั้นได้รับความนิยมมาแต่โบราณ ด้วยกุศโลบายที่จะดึงเด็กวัยซนที่กำลังเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ไม่ให้ลุ่มหลงในสิ่งชั่วร้าย กล่อมเกล่าให้สัมผัสสัจธรรมแต่เยาว์จะง่ายกว่าไปตัดตอนเป็นผู้ใหญ่แล้ว

ต้นเดือนเมษายนที่ผ่านมา กอง บ.ก.ได้รับเชิญจาก **พ่อวิเชียร อุตสาหะวงศ์** เครือข่ายแผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเองจังหวัดอำนาจเจริญ ให้ไปร่วมงานบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนและบวชศีลจาริณีที่วัดโพธิ์ศิวะ ต.เปือย อ.สิโ

อำนาจ จ.อำนาจเจริญ ซึ่งมี**พระครูอุดมโพธิกิจ** เจ้าอาวาสรุ่นใหม่ไฟแรง (แถมเป็นคนพื้นที่ ตั้งแต่เกิดด้วย) เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงสำคัญ

ปกติแล้ว การบวชในวัดชนบททั่วไปหนีไม่พ้นการละเล่นมหรสพครื้นเครง เฮฮาด้วยสุรายาเมากัน 3 วัน 7 วัน แต่ที่น่าประทับใจที่พระครูเจ้าอาวาสท่านเคร่งครัดในพระธรรมวินัยและโน้มน้าวชาวบ้าน ให้เดินบนเส้นทางพอเพียงได้อย่างน่าชื่นชม

เราจึงได้เห็นพิธีโบราณ ที่เรียบง่าย ศักดิ์สิทธิ์ สันกระชับ และไม่รุ่งรังด้วยพิธีกรรมร้อยแปด เริ่มด้วยมอบนาครให้อยู่ในการอบรมเบื้องต้นของพระพี่เลี้ยงเป็นเวลา 2 วันถึงเริ่มพิธีบวชในวันที่ 3 เริ่มด้วยการแห่หน้าในชุดใหม่

พื้นบ้านสี่เตียวก้นหมัด รอบโบสถ์ 3 รอบ (โดยไม่มีแถววง หากเดินตามกันเป็นขบวนอย่างสงบ) ต่อด้วยพิธีบายศรีนาคหมู่ ผูกข้อมือ ขอขมาพ่อแม่ ถวายผ้าไตร พิธีบรรพชา เป็นอันเสร็จพิธี โดยใช้เวลาไม่เกิน 2 ชั่วโมง

สามเณรภาคฤดูร้อนที่วัดโพธิ์ศิวะ จัดติดต่อกันมานานับสิบ ๆ ปี ปีนี้มีเณร 35 องค์ ศีลจาริณี 35 คน (เดิมบวชกันเป็นร้อยคนต่อปีแต่ลดลงเรื่อยๆ เมื่อเด็กเกิดใหม่ลดลง) และระหว่างบวช 20 วันก็เป็นการอบรมเข้มทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเพื่อหล่อหลอมให้เณรน้อยเหล่านี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีภูมิคุ้มกัน บางคนนั้นศรัทธาบวชต่อเนื่องกันมาหลายปีแล้วก็มี กลายเป็นพี่เลี้ยงให้กับเณรรุ่นใหม่ได้อย่างดี

แม้จะเป็นวัดเล็กในชนบท แต่ด้วยวัตรปฏิบัติที่น่ายึดเป็นเยี่ยงอย่างเช่นนี้ ทำให้เราได้ร่วมอนุโมทนาบุญกับเหล่าเณรน้อยด้วยความชื่นชม คำสั่งสอนด้วยเมตตาของเจ้าอาวาสที่ปรามเด็ก ๆ ในผ้าเหลืองที่กำลังซุกซนทำให้เราอดขออนุญาตไม่ได้

“กองทัพนคร ผู้เป็นทหารของพระพุทธเจ้า ต้องนั่งเป็นระเบียบ มีสติเป็นอาวุธ”

เราจากลืออำนาจมาด้วยความรู้สึกอึ้งมบุญอย่างแท้จริง

สวัสดิ์ คุณผู้อ่านที่รัก >>>>

กลับมาเจอกันอีกครั้งกับมุมคลายเครียด ที่พีๆ กอง บก.ทุกคนคัดสรรนำเกมส์ดีๆ มีสาระมาฝากน้องๆ กัน เช่นเคยค่ะ

แต่ก่อนจะไปเล่นเกมสึในฉบับนี้ ต้องขอแสดงความดีใจสำหรับผู้ตอบถูกและเสียใจสำหรับน้องๆ ที่ตอบผิด เพราะไม่เข้าใจเกมส์ของเราในฉบับเดือนเมษายนที่ผ่านมา แต่ไม่เป็นไรนะค่ะ เอาเป็นว่าใครที่ส่งจดหมายมาร่วมสนุกแล้วก็อย่าเสียใจไป เพราะพีๆ เห็นความพยายามของน้องทุกคนที่ต้องการจะร่วมสนุกแล้วก็พลอยดีใจไปด้วย ที่อย่างน้อยน้องๆ ก็ยังได้รับประโยชน์จากการอ่านวารสารเล่มนี้ เรามาแก้ตัวใหม่กันดีกว่าที่นี้อ่านคำสั่งกันดี ๆ นะคะ

เกมส์นี้เราจะให้น้องๆ จับคู่คำถามกับคำตอบกัน โดยมีคำถามทั้งหมด 4 ข้อทางซ้ายมือ แล้วหาคำตอบทางขวามือจาก 8 ตัวเลือก ที่มีคำตอบที่ถูกอยู่เพียง 4 ตัวเลือกเท่านั้น ถ้าใครรู้คำตอบแล้วจะลากเส้นจับคู่หรือเขียนคำตอบส่งมาก็ได้ บอกไว้ก่อนนะระวังโดนหลอก...อ่านให้ดีๆ นะคะ

คำถาม

1. พระมหาชนกเป็นหนังสือที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์มาจากนิทานเรื่อง....
2. เด็กๆ ข้างถนนเรียก ด.ต.สมศักดิ์ บุญรัตน์ว่า....
3. สถานีวิทยุชุมชนที่ช่วยตามหาตัวหายได้ภายในหนึ่งชั่วโมงอยู่ที่จังหวัด....
4. ชุมชนเข้มแข็งที่โด่งดังของเกาหลีมีชื่อว่า....

คำตอบ

ก. นิทานชาดก	ข. พ่อครู
ค. โออิเตะ	ง. ลำปาง
จ. ครุฑารวข้างถนน	ฉ. แซมาเอิล อุนดง
ช. อำนาจเจริญ	ซ. ทศชาติชาดก

คงไม่อยากไปนะค่ะ เพราะทุกคำตอบก็อยู่ในเนื้อหาของวารสารเล่มนี้อยู่แล้ว ถ้าใครรู้คำตอบแล้วจะลากเส้นจับคู่หรือเขียนคำตอบส่งมาก็ได้ พีๆ มีของรางวัลรออยู่อีกเยอะเลย (ถ้าไม่อยากตัดหนังสือ ก็ให้ถ่ายเอกสาร หรือเขียนตอบมาในไปรษณียบัตรโดยลอกคำตอบมาให้ชัดเจน) อย่าลืมกรอกชื่อที่อยู่ แล้วใส่ซองติดแสตมป์ส่งมาที่

กอง บก.วารสาร “คุณธรรม” 32/152 ซอย 65 ถ.รามอินทรา ลาดพร้าว กทม.10230

50 ท่านที่ตอบถูกและโชคดี จะได้รับของขวัญเก๋ไก๋จากศูนย์คุณธรรมเช่นเคย หอตเขตส่งคำตอบในวันที่ 20 พฤษภาคม 2550 นี้จะค่ะ แล้วพบกันใหม่ ฉบับหน้า ค่ะ

สนุกกับ น้องดี-เต๋ว ฉบับพฤษภาคม 2550

?

ชื่อผู้ตอบ.....นามสกุล

ที่อยู่.....

โทร.....อีเมล (ถ้ามี).....

ขอตอบว่า ข้อ 1 คือข้อ 2 คือ

ข้อ 3 คือข้อ 4 คือ

(เฉลยคำตอบฉบับเมษายน 2550 ข้อ 1 : ยวพุทธทายาท ข้อ 2 : ทางก้าวหน้า ข้อ 3 : ในหลวง ข้อ 4 : ลงมือทำเลย)

TV

3,5,7,9,11,TITV

สัมมนา

วิทยุ

ชื่องาน/รายการ

สถานที่จัด/ที่ติดต่อ

วัน-เวลา

รายการ “ดอกไม้บาน สื่อสารความดี”

สอนศิลปะธรรมสำหรับเด็กและผู้ใหญ่
โดย พระมหาสมโชติ อธิมโม

ออกอากาศทางช่อง 3 (สารคดี 3 นาที)

ทุกวันศุกร์หลังข่าวภาคเที่ยง

ชีวิตในอุดมคติ : คุณค่าและรากฐาน ชีวิตที่เป็นสุข
โดยพระไพศาล วิสาโลเสมสิกขาลัย สำนักงานรามคำแหง
คุณสาวตรี กำไรเงิน
โทร. 0 2314 7385-6

4-6 พ.ค.2550

อบรมสมาธิเบื้องต้น
เหมาะสำหรับผู้เริ่มใหม่ในการปฏิบัติที่ถูกต้องอาคารเรือนธรรม ถ.พิชัย
โทร. 0 2244 82926-8 พ.ค.2550
เข้าสู่ศักราชออกอากาศเย็นปกิณกะธรรมจากในหลวง ครั้งที่ 2
โดย ดร.พิศิษฐ์ วรอุไรชมรมคนรู้ใจ www.konrujai.net
โทร. 0 2685 2254 - 558 พ.ค.2550
18.00-20.00 น.จิตภาวนา 2
ผู้ที่เคยปฏิบัติมาแล้ว หรือผ่านการอบรม
เส้นทางพัฒนาคุณภาพชีวิตแนวพุทธยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย-ศูนย์ 2
ฝ่ายกิจกรรม 0 2805 0790-3

10-12 พ.ค.2550

หลักสูตรผู้นำ-สำหรับบุคคลทั่วไป
(ท่านละ 3,000 บาท)สถาบันฝึกอบรมผู้นำ
ติดต่อคุณสมพงษ์ พังเจริญจิตต์
0 1853 5000 หรือ 0 2681 6068

10-13 พ.ค.2550

พัฒนาจิตให้เกิดปัญญาและสันติสุข วันที่ 6
โดยคุณแม่สิริ กรินชัย สำหรับบุคคลทั่วไปยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย-ศูนย์ 1
ฝ่ายกิจกรรม 0 2805 0790-3

14-21 พ.ค.2550

การสวนมนต์ และศึกษาธรรมแนวสมาธิปฏิบัติ ครั้งที่ 2
โดย ศ.เกียรติคุณ ดร.อภินันท์ กิตติพันธุ์ชมรมคนรู้ใจ www.konrujai.net
โทร. 0 2685 2254 - 5515 พ.ค.2550
18.00-20.00 น.

หลักสูตรผู้นำ-สำหรับนักบริหารระดับสูงของก.พ.

สถาบันฝึกอบรมผู้นำ
ติดต่อคุณสมพงษ์ พังเจริญจิตต์
0 1853 5000 หรือ 0 2681 6068

19-22 พ.ค.2550

อบรมสมาธิเบื้องต้น
เหมาะสำหรับผู้เริ่มใหม่ในการปฏิบัติที่ถูกต้องอาคารเรือนธรรม ถ.พิชัย
โทร. 0 2244 829220-22 พ.ค.2550
เข้าสู่ศักราชออกอากาศเย็นพระไตรปิฎกศึกษาเพื่อการปฏิบัติธรรม ครั้งที่ 2
โดย อาจารย์พรชัย เจริญดำรงเกียรติชมรมคนรู้ใจ www.konrujai.net
โทร. 0 2685 2254 - 5522 พ.ค.2550
18.00-20.00 น.หลักสูตรการกรวดน้ำสวดมนต์-เศรษฐกิจพอเพียง
สำหรับผู้สนใจทั่วไปศูนย์ฝึกอบรมชุมชนปทุมมอโค
คุณเมตตา สุคันธนา
โทร. 08 3134 0013

23-27 พ.ค.2550

หลักสูตรผู้นำ-สำหรับนักบริหารระดับสูงของก.พ.

สถาบันฝึกอบรมผู้นำ
ติดต่อคุณสมพงษ์ พังเจริญจิตต์
0 1853 5000 หรือ 0 2681 6068

27-30 พ.ค.2550

ธรรมะกับชีวิต สาระธรรมจากพระสุตตันตปิฎก ครั้งที่ 3
โดย ท่านอาจารย์ สุภัท ทุมทองชมรมคนรู้ใจ www.konrujai.net
โทร. 0 2685 2254 - 5529 พ.ค.2550
18.00-20.00 น.ปฏิบัติธรรมนอกสถานที่
ที่วัดสระกระเทียม จ.นครปฐมอาคารเรือนธรรม ถ.พิชัย
โทร. 0 2244 8292

30 พ.ค.-2 มิ.ย.2550

สวัสดีค่ะ

กองบ.ก.วารสารคุณธรรม ช่วงนี้ก็เป็นช่วงปิดเทอมภาคเรียนฤดูร้อนนานหน่อย ก็เลยใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เขียนมาหาบ.ก. ปิดเทอมหนูไปค่ายสภાเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยระดับภาคกลางที่ จ.สระบุรี ได้อะไรเยอะมากจากค่ายนี้

บ.ก.คะ หนูเป็นแฟนพันธุ์แท้ที่ติดตามวารสารคุณธรรม บ.ก.คะ หนูอยากได้ที่อยู่เพื่อจะเขียนติดต่อ อ.ระพี สาคริก และคุณไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม เพื่อปรึกษาและสนใจในเรื่องงานเขียน สุดท้ายนี้หนูก็ขอให้ บ.ก.รักษาสุขภาพด้วยนะค่ะ แล้วอย่าลืมตอบกลับมานะค่ะ ด้วยความหวังใจ

“หนูแพรว” น.ส.จันจิรา เพ็ญ

สวัสดีค่ะ หนูแพรว

ดีใจจริง ๆ ที่หนูใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และได้ประโยชน์มากกว่านี้ ถ้าหากหนูจะเขียนประสบการณ์จากการไปค่ายมาแล้วสู้กันฟัง กอง บ.ก. “คุณธรรม” ยินดีรับข้อเขียนของหนู ๆ หน่อย ๆ ด้วยความยินดีนะ

ส่วนที่บอกว่าแฟนพันธุ์แท้วารสารนั้น พี่ ๆ ที่พี่ตื่นเต้นกันใหญ่ ดีใจที่มีแฟนคลับกะเค้าเสียที(เฮ้อ...) สำหรับที่อยู่อาจารย์ระพี สาคริกนั้น หนูเขียนจดหมายไปที่บ้านท่านได้เลยนะค่ะ เลขที่ 6 ถ.พหลโยธิน 41 เขตจตุจักร กทม. 10900 ขอบอกว่าท่านน่ารักมากกกก...

ส่วนอาจารย์ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรมนั้น ท่านคงมีภารกิจเต็มมือทั้งในฐานะรองนายกฯฝ่ายสังคมและ รมว.กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แต่หนูลองเขียนไปที่กระทรวงดูก่อนนะค่ะ หน้าห้องท่านคงยินดีรับจดหมายจากหนูแน่ ๆ

รักษาสุขภาพเช่นกันนะค่ะ

บ.ก.

เรียน บ.ก.

จากวารสารคุณธรรมปีที่ 2 ฉบับที่ 3 ได้แนะนำหนังสือ ๆ จากศูนย์คุณธรรม 3 เล่ม คือ คือพุทธประวัติตาม

รอยบาทพระ

ศาสดา ณ แดน พุทธภูมิ ภูฐาน-ไทย มิตรภาพแห่งความสุขไร้พรมแดน และขยะสร้างคน คนสร้างชาติ หนึ่งในสิ่งมหัศจรรย์แห่งเกาะใต้หวัน

กระผมจึงใคร่ขอความกรุณาจากทางศูนย์คุณธรรมจัดส่งหนังสือดังกล่าวให้ตามที่อยู่ที่เหมาะสมด้วย

ขอขอบคุณครับ

อาจารย์สัญญากร วิโรจนะ
โรงเรียนช่างฝีมือปทุมธานี

เรียนอาจารย์สัญญากร ทราบ

ก่อนอื่นต้องขอบคุณที่อาจารย์ให้ความสนใจในสื่อต่าง ๆ ที่ศูนย์คุณธรรมผลิตขึ้น แต่เนื่องจากขณะนี้ทางศูนย์คุณธรรมไม่สะดวกที่จะจัดส่งหนังสือให้กับผู้สนใจได้ อันเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ของเรา มีน้อยจริง ๆ ดังนั้นหากอาจารย์สนใจสื่อเล่มไหน กรุณาติดต่อขอรับได้โดยตรง ณ ที่ทำการของศูนย์ฯ ซึ่งอยู่ต้นถนนวิภาวดีรังสิตแถว ๆ ดินแดงนี่เอง

บ.ก.เพิ่งได้ข่าวว่ามีหลายเล่มที่หมดลงอย่างรวดเร็ว ทางที่ดีควรโทรสอบถามรายการสื่อที่ยังคงเหลืออยู่จากเจ้าหน้าที่ก่อนได้ที่เบอร์ 0 2644 9900 รับน้อยก็ดีนะค่ะ ของดีแล้วแจกฟรีก็หมดเร็วแบบนี้แหละค่ะ

บ.ก.

เรียนบรรณาธิการวารสาร

“คุณธรรม”

ตามที่ท่านได้กรุณามอบวารสาร “คุณธรรม” ให้แก่วิทยาลัยการอาชีพปัตตานีนั้น ข้าพเจ้าได้อ่านวารสารนี้จากห้องสมุดของวิทยาลัยฯ มีความสนใจและในฐานะเป็นครูผู้สอนวิชาวิถีธรรมวิถีไทย และได้บูรณาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนโดยใช้คุณธรรมนำความรู้ จัด 9 กิจกรรม 9 โครงการ เช่น โครงการปลูกพืชสมุนไพร

เรียน อาจารย์สุวารีทราบ

โครงการของอาจารย์ที่ปัตตานีล้วนน่าสนใจทั้งนั้นเลยนะค่ะ ลองให้นักศึกษาเขียนเล่าประสบการณ์การทำกิจกรรมดี ๆ เหล่านี้ส่งมาด้วยสิคะ จะช่วยกันเผยแพร่ โดยเฉพาะเป็นกิจกรรมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่คนทั้งประเทศเอาใจช่วยให้สงบในเร็ววัน ยิ่งน่าสนใจค่ะ

ส่วนเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงอาจจะไม่ได้ลงทุกฉบับ แต่ทุกเรื่องราวที่น่าสนใจในวารสารนี้ ก็เป็นเรื่องราวดี ๆ ที่ชุมชนท้องถิ่นทำได้จริง ๆ จึงน่าจะนับเนื่องว่าเกี่ยวข้องกันได้ดีกับเศรษฐกิจพอเพียงนะค่ะ

ยังเฝ้ารอติดตามให้ได้ทุกฉบับนะค่ะ
รับรองว่าไม่ผิดหวังแน่

บ.ก.

งานนำเสนอที่น่าสนใจ

น้อง ๆ จาการร. ทวีวัฒนา กำลังนำเสนอผลงานแผนที่คนดี

สอนเด็กให้ค้นหาความดี

จะดีเพียงใด ถ้าหากเราสอนเรื่องของความดี ด้วยการให้เด็กได้ค้นพบด้วยตัวเอง ว่าความดีและคนดีนั้นเป็นอย่างไร

การค้นหาคนดีเพื่อจะได้เรียนรู้ว่าเขาดีอย่างไรนั้น มีศัพท์ที่ใช้เรียกกันในปัจจุบันว่า

“แผนที่คนดี”

ศัพท์ใหม่คำนี้ที่กำลังเป็นที่นิยมในแวดวงองค์กรพัฒนา และกำลังจะกลายเป็นหนึ่งในประเด็นคุณธรรมที่ถูกจุดประกายให้เป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งในการสร้างสังคมคุณธรรม

วันนี้เราจะพาไปรู้จักกับเด็ก ๆ กลุ่มหนึ่งที่ใฝ่ดี และได้รับการอบรมและพัฒนาอย่างถูกทาง จนกลายเป็นต้นแบบที่น่าสนใจในการค้นหาความดี

งานนี้เกิดจาก ชมรมรักถิ่นเขตทวีวัฒนา ร่วมกับศูนย์คุณธรรม และบางกอกฟอรัม จัดโครงการ “ต้นกล้าความดี : เครือข่ายคุณธรรม พื้นที่นำร่องเขตทวีวัฒนา” เพื่อให้เยาวชนในพื้นที่ได้มีโอกาสเรียนรู้การทำความดีจากประสบการณ์จริงในพื้นที่ และเป็นคนค้นหาคนดีต้นแบบในพื้นที่ ซึ่งจะเป็นตัวอย่างสำหรับการขยายผลในพื้นที่อื่นๆ ของกทม. ต่อไป

เลือก 3 โรงเรียนตั้งเป็นแกนนำลงพื้นที่

กิจกรรมนี้ มีเพียง 3 โรงเรียนที่ถูกเลือกให้เป็นผู้ทำกิจกรรมต้นแบบนี้

คือ โรงเรียน วัดปุณณวาส ทวีวัฒนา และ นวมินทราชินูทิศสตรีวิทยา พุทธรณทล 3 ซึ่งล้วนอยู่ในพื้นที่เขตทวีวัฒนาทั้งสิ้น เด็ก ๆ ทั้ง 3 โรงเรียนได้ร่วมกันเข้าค่าย ทำกิจกรรมต้นกล้าความดีอย่างสนุกสนาน ตั้งแต่การชักชวนความเข้าใจ ประชุมระดมสมอง จนกระทั่งถึงค่ายเยาวชนค้นหา “คุณธรรมความดีต้นแบบเขตทวีวัฒนา”

เมื่อกลับจากค่ายนักเรียนแกนนำก็ได้กลับมาประชุมวางแผนการดำเนินงาน แบ่งหน้าที่การทำงานลงพื้นที่เพื่อไปค้นหาคนดีต้นแบบในพื้นที่รับผิดชอบ จนได้คนดีต้นแบบมาทั้งสิ้นรวม 10 คน จากนั้นก็นำมาจัดทำเป็นสื่อนำเสนอผลงานเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะ

จากการพูดคุยกับเด็ก ๆ ทำให้ได้ทราบว่า ผู้ที่เป็นหัวแรงสำคัญในการผลักดันเด็ก ๆ ให้กล้าออกค้นหาความดีกันอย่างสนุกสนานคือ **ครูสุทธธีรัตน์ พูลสมบัติ** จาก รร.วัดปุณณวาส

“เด็ก ๆ ของเราจะไปเข้าค่ายกัน 18 คน ของทวีวัฒนา 20 คนและสตรีวิทยา 3 อีก 20 คน อยู่กัน 3 วัน 2 คืน อบรมในเรื่องความหมายของคุณธรรม กิจกรรมค้นหาคนดี มีการฝึกสัมภาษณ์ ฝึกถ่ายภาพ ทำแผนที่เดินดินโดยการลงไปปฏิบัติจริง”

อีก 1 เดือนต่อมา ก็ให้เด็ก ๆ เหล่านี้มาร่วมกันค้นหาคนดีในชุมชนของตนเอง ตอนแรกก็สอบถามกันปากต่อ

ปากได้มาประมาณ 20 คน เราก็ช่วยกันคัดจนเหลือ 10 คน ก็ให้เด็กไปสัมภาษณ์เพื่อนำมาทำรายละเอียดสำหรับนำเสนอต่อไป” ครูสุทธธีรัตน์เล่าถึงขั้นตอนการคัดเลือกคนดีในชุมชน

เด็ก ๆ จาการร.วัดปุณณวาสจะสนใจและใฝ่รู้ใฝ่เรียนกันจริง ๆ เพราะนอกจากช่วยกันสัมภาษณ์ ถ่ายภาพแล้ว ยังทำชิ้นงานนำเสนอได้อย่างน่าสนใจ ซึ่งจากการพูดคุยกับแกนนำเยาวชนส่วนหนึ่งคือ **ด.ญ.สุชาดา สายจำปา ด.ช.ชาญวิทย์ เกตุสะอาด และ ด.ญ.ธัญญาลักษณ์ กระแจะเจิม** ซึ่งทั้ง 3 คนอายุ 15 ปีเท่ากันและอยู่ชั้น ม.3 ทุกคน ต่างสนุกสนานกับกิจกรรมนี้ และบอกเป็นเสียงเดียวกันว่า

“การไปพูดคุยกับผู้ใหญ่ที่มีความดีเป็นต้นแบบ ทำให้เกิดความรักในชุมชนท้องถิ่นมากขึ้น และเห็นคุณค่าของท่านเหล่านั้นเพิ่มขึ้น”

ส่วนเด็ก ๆ จากโรงเรียนทวีวัฒนา ก็เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่สนุกสนานกับกิจกรรมนี้ และได้มีโอกาสไปนำเสนอต่อเพื่อน ๆ อีกหลายสิบโรงเรียนในกิจกรรมค่ายผู้นำเยาวชนเศรษฐกิจพอเพียงที่จัดขึ้นที่ค่ายจิมจุลเมื่อดันปีที่ผ่านมา

น้อง ๆ กลุ่มนี้ ประกอบด้วย **น.ส.หนึ่ง ศรีสวาท** อายุ 16 ปี **ด.ญ.จิตราวิศาตสกุลวงษ์** อายุ 15 ปี และ **ด.ญ.กนกภรณ์ เฮงเจริญ** อายุ 14 ปี ทั้งหมดอยู่ชั้น ม.3 ด้วยกัน และช่วยกันนำเสนอโครงการแผนที่คนดีที่ตนเองกับเพื่อน ๆ

น้องจิตรา-น้องหนึ่ง-น้องกนกภรณ์
จาก รร. ทวีวัฒนา

ครูสุทริรักษ์ พูลสมบัติ

ด.ญ. สุชาดา สายจำปา

ด.ช. ชาญวิทย์ เกตุสะอาด

ด.ญ. ธัญญาลักษณ์
กระแจะเจิม

ไปทำกันมาได้อย่างเห็นภาพเป็นกันเอง
น้อง ๆ กลุ่มนี้ ก็เช่นเดียวกับโรงเรียน
วัดปรุณาวาส ที่ได้มีโอกาสเข้าไปค้นหา
คนดีในชุมชนท้องถิ่นของตนเองได้
พบกับคุณยายสอนทำขนมที่อร่อยมาก
หรืออดีตผู้อำนวยการโรงเรียนที่หันมา
เอาดีทางด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ ทำให้ได้
รับรู้ถึงการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงได้เห็น
เป็นรูปธรรมจริง ๆ

เมื่อถามถึงความประทับใจจาก
โครงการนี้ น้อง ๆ บอกว่า

“ตอนนี้เรารู้แล้วว่าคนดี ไม่จำเป็นต้อง
เป็นคนรวย คนเด่น คนดัง ก็เลยคิด
ว่าจะช่วยกันตั้งเป็นชุมชนขึ้นมา เพื่อจะ
ได้หาคนดีเพิ่มขึ้น เพราะคนดีทุกคน

ทำให้เราได้แง่มุมดี ๆ มาเป็นประโยชน์
ในการดำเนินชีวิตทั้งนั้น”

ส่วนข้อคิดที่อยากจะฝากถึงเพื่อน ๆ
ทั่วประเทศก็คือ

“เพียงแค่คุณคิดที่จะค้นหาคนดี
คุณก็เป็นส่วนหนึ่งของคนดีที่เรา กำลัง
ค้นหา..”

เป็นไงบ้าง สำหรับความคิดของ
เด็ก ๆ กลุ่มนี้ ต้องนับว่าคมคายทีเดียว
หวังว่า น้อง ๆ คงจะช่วยกันขยายผล
กิจกรรมดี ๆ อย่างนี้ให้กว้างขวางและ
ฝากถึงผู้ใหญ่ใจดีทั้งหลายว่า สมควร
จะสนับสนุนกิจกรรมดี ๆ อย่างนี้
ตลอดไป

“ตอนนี้เรารู้แล้วว่าคนดี
ไม่จำเป็นต้องเป็นคนรวย
คนเด่น คนดัง ก็เลยคิดว่า
จะช่วยกันตั้งเป็นชุมชนขึ้นมา
เพื่อจะได้หาคนดีเพิ่มขึ้น
เพราะคนดีทุกคนทำให้เราได้
แง่มุมดี ๆ มาเป็นประโยชน์ใน
การดำเนินชีวิตทั้งนั้น”

แผนที่ดินดิน
ที่เด็ก ๆ ช่วยกันทำอย่างสวยงาม

เด็ก รร. วัดปรุณาวาสในบรรยากาศเยี่ยมเยือนป้าสาว หนึ่งในคนดีที่ค้นพบ

ตัวอย่างแผนที่คนดี

ดาบตำรวจสมศักดิ์ บุญรัตน์ คือหนึ่งในตำรวจน้ำดีที่ทำงานปิดทองหลังพระมากกว่า 6 ปี จนได้รับการยอมรับและเชิดชูเกียรติการทำงานหนักอย่างต่อเนื่อง ในฐานะตำรวจชุมชนสัมพันธ์ดีเด่น แห่งสน.บางซื่อ

ไม่เพียงแต่จะจับปืนไล่ล่าเหล่าร้าย แต่ดาบฯสมศักดิ์ยังถือชอล์คลงนั่งสอนหนังสือเด็กข้างถนน เศษขยะสังคมที่ไม่มีใครเหลียวแล ให้ได้รับการศึกษา ใช้กลวิธีทุกรูปแบบ เพื่อเข้าหาเด็กจรจัดเหล่านี้ ดึงพวกเขาให้พ้นจากอบายมุขทั้งกาว บุหรี่ ยาเสพติด การพนัน และภัยเสี่ยงต่อการทำผิดกฎหมาย ทุกรูปแบบ พร้อมทั้งพาเด็กๆ กลับสู่อ้อมอกพ่อแม่ดั้งเดิม

ด.ต.สมศักดิ์ บุญรัตน์

ครูตำรวจข้างถนน (ตัวจริง)

ผู้สนใจสนับสนุนกิจกรรม
ปิดทองหลังพระของดาบฯ สมศักดิ์
ติดต่อบริจาคเครื่องใช้
และของใช้จำเป็นได้ตลอด 24 ชม. ที่
โทร. 08 9608 9845

“พ่อครู” ของเด็กๆ ข้างถนน จะขี่รถเครื่องคู่ใจตระเวนไปเสาะหาเด็กจรจัดทุกย่านดั่งทั่วกรุงเทพฯ ไม่ว่าจะเป็นสะพานพุทธฯ หัวลำโพง สนามหลวง หมอชิตและตามใต้สะพาน เอาขนมไปแจกแล้วก็เริ่มสอนหนังสือกันข้างถนน ตั้งแต่ ก.ไก่ ข.ไข่ หัวใครไปไหน ก็พาไปบวชเณรที่วัดโพธิ์งามที่ชียนาที่บ้านเกิดของพ่อครู เพื่อจะได้เรียนต่อ จนบางคนเรียนจบปริญญาแล้วก็มี

อุปกรณ์การเรียนก็ขอเอาน้ำ รับบริจาคบ้าง ประดิษฐ์คิดค้นจากวัสดุเหลือใช้บ้าง ขาดเหลือก็เอาเงินส่วนตัวทบลงไป ไม่เคยสนใจว่าจ่ายไปแล้วเท่าไร ขอเพียงแต่ให้เด็กๆ ได้อาศัยโอกาสนี้ได้ห่างไกลอบายมุข ได้เรียนหนังสืออ่านออกเขียนได้ “พ่อครู” ก็พอใจแล้ว

ความสุขในวัย 54 ปี ของดาบฯ สมศักดิ์ คือการได้เห็นเด็กๆ ยิ้ม มีความสุข เคยชนเด็กๆ ใส่ท้ายรถปิคอัพของตัวเองไปบางแสน เพียงเพื่อให้เด็กๆ ได้เห็นทะเลเป็นครั้งแรกในชีวิต ชีวิตวันนี้ จึงทุ่มเทให้กับเด็กกลุ่มเสี่ยงเกือบตลอดเวลา จนแทบไม่เคยเห็นหน้าผู้กำกับที่เป็นนายของตัวเอง

วันไหนที่คุณจอตลอดไฟแดง แล้วเห็น “พ่อครู” กำลังสอนหนังสือเด็กอยู่ข้างถนน ก็เปิดกระจกยิ้มทักทายกันได้ เพราะดาบฯสมศักดิ์ตั้งใจจะทำหน้าที่นี้อีกนานจนกว่าจะเกษียณ

เพราะท่านคือ ...ครูตำรวจข้างถนน (ตัวจริง)

